

Osoby

DR. LEOPOLD KOPŘIVA, filozof
    OLDA, Leopoldův přítel
    ZUZANA, Leopoldova družka
    PRVNÍ LÁĎA
    DRUHÝ LÁĎA
    LUCY, Leopoldova přítelkyně
    OLBRAM, Leopoldův přítel
    PRVNÍ CHLAPÍK
    DRUHÝ CHLAPÍK
    PRVNÍ MUŽ
    DRUHÝ MUŽ
    MARKĚTA, studentka filozofie

Dějištěm celé hry je obývací hala bytu, v němž bydlí Leopold se Zuzanou. Je to prostorná místnost, kterou se prochází do všech ostatních pokojů. Nalevo jsou hlavní dveře bytu (s pozorovací špehyrkou); vzadu jsou na levé straně prosklené dveře na balkon, uprostřed prosklené dveře do kuchyně a na pravé straně schůdky ke dveřím do pokoje Zuzany; napravo jsou — naproti hlavním dveřím — dveře do koupelny a dveře do Leopoldova

pokoje. Všude u zdí, kde je mezi dveřmi místo, jsou knihovničky a poličky s knihami; u hlavních dveří je věšák. V pravé půlce místnosti je pohovka, před ní nízký stůl a kolem něj několik židlí. Na stolku stojí velká láhev rumu a sklenka, do níž si Leopold rum po celou hru nalévá a z níž ho průběžně upíjí. Byt je sice starší a solidně měšťanský, zařízení však prozrazuje, že ho obývá intelektuál. Před začátkem představení, v pauzách mezi obrazy i na konci zní vznosná symfonická hudba.

První obraz

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně je pouze Leopold: sedí na pohovce a upřeně hledí na hlavní dveře. Po delší chvíli vstane, přistoupí ke dveřím a dívá se špehyrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím a soustředěně naslouchá. Delší pauza, náčež náhle padá opona a zároveň se rozeznívá hudba.

Konec prvního obrazu

Druhý obraz

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně je pouze Leopold: sedí na pohovce a upřeně hledí na hlavní dveře. Po delší chvíli vstane, přistoupí ke dveřím a dívá se špehyrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím a soustředěně naslouchá. Delší pauza, náčež náhle padá opona a zároveň se rozeznívá hudba.

Konec druhého obrazu

Třetí obraz

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně je pouze Leopold: sedí na pohovce a upřeně hledí na hlavní dveře. Po delší chvíli vstane, přistoupí ke dveřím a dívá se špehyrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím a soustředěně naslouchá. Così zřejmě uslyší, neboť náhle uskočí. Zároveň se ozve zvonek. Leopold okamžitě váhá, náčež tiše přistoupí opět ke dveřím a podívá se špehyrkou ven. Uklidněn otevře. Vstoupí Olda.

LEOPOLD: Konečně!

OLDA: Stalo se něco?

LEOPOLD: Ne —

OLDA: Bylo ti úzko?

LEOPOLD: Jsem radši, když tu někdo je. Pojd' —

Olda jde dovnitř; Leopold za ním zavírá.

Jak je venku?

OLDA: Dusno —

LEOPOLD: Hodně lidí?

OLDA: Jako obvykle — (*Olda přistoupí ke dveřím na balkon*) Můžu trochu otevřít?

LEOPOLD: Jo — jistě —

Olda otvírá dokořán dveře na balkon.

Co si dáš?

OLDA: Diky, zatím nic —

Leopold usedá na pohovku; Olda si sedne na židli. Krátká pauza.

Jak jsi spal?

LEOPOLD: V podstatě dobře, odhaduji, že tak šest hodin čistého času. V noci jsem se probudil asi dvakrát, ale vždycky jen proto, že se mi naléhavě chtělo čurat —

OLDA: Průjem jsi neměl?

LEOPOLD: Ne. Naopak —

OLDA: Zdálo se ti něco?

LEOPOLD: Ano, ale zřejmě nešlo o nic důležitého nebo zajímavého, protože si z toho nic nepamatuji — *(Pauza)* Můžu už zavřít?

OLDA: Ještě chvíli — *(Pauza)* Takže se cítíš dobře?

LEOPOLD: Na první pohled by se zdálo, že si dnes nemám na co stěžovat. Přesto bych lhal, kdybych tvrdil, že jsem ve své kůži —

OLDA: Jsi nervózní?

LEOPOLD: To jsem vždycky —

OLDA: Ale to vnitřní chvění, které jsi měl včera, už nemáš —

LEOPOLD: Bohužel mám. A dokonce v dost výrazné míře, téměř by se dalo mluvit o zimnici. *(Zarazí se)* Nejde někdo?

Oba tiše naslouchají.

OLDA: Nic se neděje —

LEOPOLD: Navíc je to kombinováno s některými dalšími věcmi, například s lehkou závratí, určitou slabou žaludeční nevolností, brněním kloubů, nesoustředěností, nechutenstvím, a dokonce snad i zácpou —

OLDA: Tys ráno nebyl?

LEOPOLD: Ne —

OLDA: A kocovina to není?

LEOPOLD: S kocovinou má můj stav leccos společného, ale kocovina to není. Už proto, že jsem včera skoro nepil —

OLDA: Možná jsi nemocen —

LEOPOLD: Obávám se, že nikoliv —

OLDA: To je snad dobře, ne?

LEOPOLD: Než být takhle zdrav, to bych byl radši nemocen! Kdybych měl aspoň jistotu, že dnes nepřijdou —

OLDA: Teď už přece nemůžou přijít —

LEOPOLD: Myslíš? Můžou přece přijít kdykoliv —

Vtom zaráchotí klíč v zámku. Leopold se lekne. Hlavními dveřmi vstoupí Zuzana s plnou nákupní taškou.

ZUZANA: Ahoj —

Leopold i Olda vstanou.

LEOPOLD: Ahoj — ukaž —

Leopold vezme Zuzaně z ruky nákupní tašku a odnáší ji do kuchyně.

ZUZANA: Jak mu je?

OLDA: Jako obvykle —

Leopold se vrátí z kuchyně.

LEOPOLD: Sehnalas nějaké maso?

ZUZANA: Játra —

LEOPOLD: Není možná!

Zuzana zamíří po schůdkách ke svému pokoji.

Leopold přistoupí ke schůdkům.

Zuzano —

Zuzana se zastaví uprostřed schůdků a otočí se k Leopoldovi.

ZUZANA: Ano?

LEOPOLD: Vstal jsem dnes už kolem osmé — chtěl jsem něco dělat — měl jsem v plánu napsat si pár poznámek — už jsem si přichystal papír — ale nešlo to — nejsem dnes zase nějak ve své

kůži — vrátilo se mi to chvění, co jsem měl včera — tak jsem tady trochu uklízel — vytřel jsem dřež — odnesl odpadky — usušil si ručník — vyčistil hřeben — k obědu jsem si udělal dvě vajíčka naměkko —

ZUZANA: Čím jsi je jedl?

LEOPOLD: Lžičkou přece —

ZUZANA: Stříbrnou?

LEOPOLD: Nevím — asi —

ZUZANA: Kolikrát jsem ti říkala, abys na vajíčka stříbrné lžičky nebral, že potom nejdou umýt —

LEOPOLD: Aha, zapomněl jsem, promiň. Po obědě jsem se snažil číst — no a před chvílí přišel tuhle Olda —

ZUZANA: Takže nic zvláštního —

LEOPOLD: Zuzana zamíří opět ke svému pokoji.

LEOPOLD: Zuzano —

Zuzana se zastaví a obrátí k Leopoldovi.

Když jsi dostala ta játra, co bychom si dnes udělali nějakou lepší večeří? Já bych vyrobil tatarskou omáčku — načali bychom nějaké dobré víno — má přijít Lucy — tuhle Olda by jistě taky zůstal — cítím, že by mi to udělalo dobře — trochu se odraťovat — přijít na jiné myšlenky — zavzpomínat si —

ZUZANA: Nežlob se, Leopolde, ale mám listky do kina —

LEOPOLD: A po kině?

ZUZANA: To je na mě moc pozdě, viš přece, že brzo vstávám —

Zuzana odejde do svého pokoje. Leopold za ní chvíli rozpačitě hledí, pak se pomalu vrátí a usedne na své místo. Delší pauza.

LEOPOLD: Oldo —

OLDA: Ano?

LEOPOLD: Vzpomeněš si na mě?

OLDA: Kdy?

LEOPOLD: No až budu tam —

OLDA: Nesmíš na to pořád myslet!

LEOPOLD: Já na to nemyslím pořád — jen mě tak napadlo, promiň —

OLDA: Proč se nejdeš někdy projít?

LEOPOLD: Zbláznil ses? Jít ven?

OLDA: A proč ne?

LEOPOLD: A být po celou dobu nervózní, že nevím, co se tady děje?

OLDA: Nic se tu přece neděje —

LEOPOLD: Jistě, ale jak to můžu vědět, když tu nejsem a někde poletuju? Co kdyby zrovna přišli?

OLDA: No a co? Prostě by tě nezasílili doma —

LEOPOLD: To nejde —

Vtom se ozve zvonek. Leopold zmateně vyskočí; Olda také vstane. Leopold jde ke špehyrce, dívá se ven, pak se otočí k Oldovi. Tiše.

Co jsem říkal!

OLDA (tiše): Oni?

Leopold přikývne. Rozpačitá pauza. Zvonek se ozve znovu.

LEOPOLD (tiše): Mám otevřít?

OLDA (tiše): Musíš —

Leopold okamžitik váhá, pak se nadechne, přistoupí ke dveřím a rázně otevře. Vstoupí První a Druhý Láda.

PRVNÍ LÁDA: Dobrý den, pane doktore —

LEOPOLD: Dobrý den —

DRUHÝ LÁDA: Můžeme dál?

LEOPOLD: Prosím —

První a Druhý Láda popojdou; Leopold za nimi zavře. Všichni stojí a rozpačitě na sebe hledí.

PRVNÍ LÁDA: Vy nás nepoznáváte?

LEOPOLD: Teď si neuvědomuji —
PRVNÍ LÁDA: Navštívili jsme vás už jednou, před dvěma lety. Zřejmě si na to nevzpomínáte — já jsem nějaký Láda — a tohle je taky Láda —
LEOPOLD: Těší mě —
DRUHÝ LÁDA: Nezdříme vás dlouho —
LEOPOLD (*rozpačité*): Tak se posadte —
Všichni se posadí, Leopold na pohovku, ostatní na židle. Pauza.
PRVNÍ LÁDA: Může se u vás kouřit?
LEOPOLD: Ano — jistě —
PRVNÍ LÁDA: Abyste rozuměli; já sám jsem nekuřák — ptám se tuhle kvůli Ládovi — ten totiž čadí jak fabrika —
Druhý Láda si prohlédává kapsy, cigarety však nenalézá. Leopold mu nabízí; Druhý Láda si vezme a zapálí. Rozpačitá pauza.
Nepotřebujete papír?
LEOPOLD: Myslíte na psaní?
DRUHÝ LÁDA: Kdybyste potřeboval, můžeme vám sehnat —
LEOPOLD: Skutečně?
PRVNÍ LÁDA: Děláme totiž v papírně —
LEOPOLD: Ano?
DRUHÝ LÁDA: Takže to pro nás není žádný problém —
Pauza. Ze svého pokoje vychází Zuzana a schází jí po schůdkách dolů.
LEOPOLD: Zuzano, ti pánové jsou z papírny — už nás kdysi prý navštívili —
ZUZANA: Dobrý den —
PRVNÍ LÁDA: Dobrý den —
Zuzana pokyne Oldovi, ten vstane a odejde s ní do kuchyně. Po celou následující scénu jsou oba vidět prosklenými dveřmi do kuchyně, jak vybalují z tašky různé potraviny, ukládají je na jejich místo a přitom se o čemsi živě dohadují, možná se dokonce i hádají. Pauza.

Jen tak mimochodem: z té papírny máme spoustu zajímavých materiálů — zápisy z porad a podobně — určitě by vás to zajímalo —

LEOPOLD: To jistě —
DRUHÝ LÁDA: Přineseme vám to —
Pauza.
PRVNÍ LÁDA: Všechno víme —
LEOPOLD: Co všechno?
PRVNÍ LÁDA: O vaši situaci —
LEOPOLD: Aha —
DRUHÝ LÁDA: Láda chtěl říct, že vám fandíme — a nejen my —
LEOPOLD: Děkuji —
PRVNÍ LÁDA: Pro moc lidí jste opora i naděje —
LEOPOLD: Děkuji —
DRUHÝ LÁDA: Věříme, že to s vámi nakonec dobře dopadne —
LEOPOLD: To nevím —
PRVNÍ LÁDA: Hlavně nesmíte couvnout — věříme vám a potřeбуjeme vás — takového, jaký jste —
LEOPOLD: Děkuji —
Pauza.
PRVNÍ LÁDA: Nezdříme vás?
LEOPOLD: Ne —
PRVNÍ LÁDA: Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem —
LEOPOLD: Nezdříujete mě —
Pauza.
PRVNÍ LÁDA: Víte, já jsem obyčejný člověk, prostě nula, ale do některých věcí vidím a mám na to svůj vlastní názor a ten mi nikdo nevezme. A myslím si, že by se dalo dost dělat — rozhodně víc, než kolik se zatím dělá —
LEOPOLD: To jistě —
DRUHÝ LÁDA: My si tuhle s Ládou prostě myslíme — a proto jsme vlastně za vámi tak trochu přišli —

že nejsou ještě zdaleka vyčerpány všechny možnosti. Řekl bych dokonce, že ty největší možnosti jsou teprve před námi. Jen to chyt-nout za správný konec —

LEOPOLD: Jaké možnosti — konkrétně — máte na my-sli?

PRVNÍ LÁDA: No tak to by byla delší debata —

LEOPOLD: Nebo aspoň v jakém směru myslíte, že by se dalo něco dělat?

DRUHÝ LÁDA: Směrů by bylo hned několik. Ale to vy víte přece sám nejlíp! Zkrátka se nám zdá, že čas dozrál k tomu, aby se podniklo něco, co by skutečně zabralo —

LEOPOLD: Že by právě teď situace byla nějak podstatně jiná než kdykoliv dosud, tím si moc jist ne-jsem. Rozhodně však nejsem apriorním od-půrcem nějakého smysluplného činu —

PRVNÍ LÁDA: Jsem rád, že jsme zajedno. Kdo jiný by měl dát věci zas trochu do pohybu než vy?

LEOPOLD: No tak pokud jde o mne —

DRUHÝ LÁDA: Víme, že to teď nemáte asi lehké. Jenomže re-spekt, který jste si vydobyl, vás zavazuje —

LEOPOLD: Chápu —

PRVNÍ LÁDA: Formu už najdete sám, jste přece filozof, já jsem jen obyčejný člověk, prostě nula. Do ni-čeho vás samosebou nenutíme, k tomu ne-máme právo, nemůžete taky dělat všechno a za všechny, přesto si ale myslíme, nezlobte se, že to řeknu tak na rovinu, přesto si myslí-me, že by se dalo dělat na vašem místě víc —

LEOPOLD: Budu o tom uvažovat —

PRVNÍ LÁDA: Říkáme to, protože vám fandíme — a nejen my —

LEOPOLD: Děkuji —

DRUHÝ LÁDA: Pro moc lidí jste opora i naděje —

LEOPOLD: Děkuji —

PRVNÍ LÁDA: Hlavně nesmíte couvnout — věříme vám a po-třebujeme vás —

LEOPOLD: Děkuji —

Pauza.

DRUHÝ LÁDA: Nezdružujeme vás?

LEOPOLD: Ne —

DRUHÝ LÁDA: Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem —

LEOPOLD: Nezdružujete mě —

Pauza.

DRUHÝ LÁDA: Rozhodně by se dalo dělat víc — jen to chyt-nout za správný konec — a kdo jiný by měl dát věci zas trochu do pohybu než vy?

LEOPOLD: No tak pokud jde o mě —

PRVNÍ LÁDA: Věříme vám —

DRUHÝ LÁDA: A potřebujeme vás —

LEOPOLD: Děkuji —

PRVNÍ LÁDA: Nezdružujeme vás?

LEOPOLD: Ne —

PRVNÍ LÁDA: Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem —

LEOPOLD: Nezdružujete mě. Pardon —

Leopold vstane, přistoupí ke dveřím na balkon, zavře je a opět usedne na své místo. Pauza.

DRUHÝ LÁDA: Hlavně nesmíte couvnout —

LEOPOLD (*zpozorní*): Moment —

PRVNÍ LÁDA: Stalo se něco?

LEOPOLD: Myslím, že někdo jde —

DRUHÝ LÁDA: Nic neslyším —

PRVNÍ LÁDA: Respekt, který jste si vydobyl, vás zavazuje —
Vtom se ozve zvonek. Leopold se lekne, pak rychle vstane, přistoupí k hlavnímu dveřím a po-dívá se špehyrkou ven. Uklidněn se obrátí k Prv-nímu a Druhému Ládovi.

LEOPOLD: Přítelkyně —

Leopold otevře dveře a vstoupí Lucy.

LUCY: Ahoj, Leo —
LEOPOLD: Vítám tě, Lucy!
Leopold zavře dveře a vede Lucy ke stolků.
LUCY: Vidím, že máš návštěvu —
LEOPOLD: To jsou přátelé z papírny —
LUCY: Dobrý den —
PRVNÍ LÁDA: Dobrý den, slečno —
LEOPOLD: Posad se —
Lucy se posadí na pohovku vedle Leopolda. Delší rozpačitá pauza.
Dáš si rum?
LUCY: Víš, že rum nepiju —
Pauza.
LEOPOLD: Jak žiješ?
LUCY: Je mi smutno —
LEOPOLD: Z čeho?
LUCY: Ze samoty —
Pauza.
LEOPOLD: Tady pánové se domnívají, že čas dozrál k nějakému důraznějšímu činu —
LUCY: S tím bych souhlasila —
Rozpačitá pauza.
Nepřišla jsem nevhod? Měli jste zřejmě nějaké jednání —
LEOPOLD: To je v pořádku —
Rozpačitá pauza.
Večeřela jsi?
LUCY: Ne —
LEOPOLD: A můžu tě pozvat na játra?
LUCY: To by bylo skvělé —
Rozpačitá pauza; pak Lucy vyndá z kabelky léky a položí je na stůl.
Tady jsem ti přinesla vitaminy —
LEOPOLD: Ty nikdy nezapomeňš —
Rozpačitá pauza.

Prý tam je dnes dusno —
LUCY: Dusno a vlhko —
Rozpačitá pauza.
LEOPOLD: Olda mi otevřel dveře na balkon — ale já je zase zavřel — nemám rád průvan —
LUCY: Olda je tady?
LEOPOLD: Jo —
Rozpačitá pauza; Leopold je stále nervóznější z toho, že První a Druhý Láda sedí a nehýbají se, několikrát se chystá něco říct, ale vždy si to rozmyslí. Nakonec vyhrkne.
Vída, už bude večer —
Lucy vyprskne smíchem; Leopold jí stiskne ruku. Rozpačitá pauza; První a Druhý Láda sedí jako zařezaní.
Mám ještě něco na práci —
Lucy vyprskne smíchem.
LUCY (*přemáhajíc smích*): Co máš na práci?
Lucy opět vyprskne smíchem; Leopold ji pod stolem kopne do nohy.
LEOPOLD (*koktá*): Chtěl jsem udělat něco kolem — zapsat si něco — a taky ta večere —
Dlouhá dusná pauza. Potom z kuchyně vejde Zuzana a za ní Olda.
ZUZANA: Lucy!
LUCY: Zuzy!
Lucy ihned vstane, jde k Zuzaně a obě se objímají.
Jak žiješ, drahoušku?
ZUZANA: Jsem ti, holka, v jednom kole!
LUCY: Musíme si popovídat! Já ti mám tolik co říct!
ZUZANA: Já tobě taky, ale až jindy, jo? Teď hrozně pospíchám —
LUCY: Cože? Ty odcházíš?
ZUZANA: Mám lístky do kina —

LUCY: To je ale směla! A já se na tebe tak těšila!
První Láda se náhle praskne do kolen a vstane; Druhý Láda také vstane; vstává i Leopold.

PRVNÍ LÁDA: Takže my se brzo stavíme —
 LEOPOLD: Prima —
 DRUHÝ LÁDA: A přinesem vám ty papíry na psaní —
 LEOPOLD: Prima —
 PRVNÍ LÁDA: A taky ty materiály z podniku —
 LEOPOLD: Prima —
 DRUHÝ LÁDA: A hlavně hlavu vzhůru!
 LEOPOLD: Děkuji —
 PRVNÍ LÁDA: Kdy je čekáte?
 LEOPOLD: Pořád —
 DRUHÝ LÁDA: Jsme s vámi, budte s námi! Na shledanou —
 LEOPOLD: Na shledanou —
 LUCY: Na shledanou —
Leopold vyprovodí Prvního a Druhého Ládu k hlavním dveřím, otevře jim; oni odejdou; Leopold za nimi zavře a vyčerpaně se opře zády o dveře.

Kdo to, prosím tě, byl?
 LEOPOLD: Nevím. Cosi neurčitěho ode mne chtějí. Myslí to jistě dobře —
 ZUZANA: To je tady, holka, pořád! Ale já už vážně musím běžet. (K Oldovi) Jdeme! (K Lucy) Tak zatím pá —
 LUCY: Pá, Zuzy —
 OLDA: Ahoj —
Zuzana a Olda odejdou; Lucy a Leopold osmějí. Lucy se chvíli dívá s úsměvem na Leopolda, pak ho chytne za ruce, přitáhne ho k sobě a políbí.

LUCY: Máš mě rád?
 LEOPOLD: Hm —
 LUCY: Opravdu?
 LEOPOLD: Opravdu —

LUCY: Tak proč mi to někdy neřekneš — sám od sebe? Ještě nikdy jsi mi to sám od sebe neřekl!

LEOPOLD: Víš přece, že se vyhýbám tak expresivním formulacím —
 LUCY: Ty se prostě stydíš za svou lásku!
 LEOPOLD: Fenomenologie mne naučila trvalé péči o to, abych svými tvrzeními nepřekračoval rámec vykazatelné zkušenosti. Raději vyjádřím méně, než cítím, než bych riskoval manifestaci něčeho, co necítím —
 LUCY: Ty svou lásku ke mně tedy nepovažuješ za vykazatelnou zkušenost?
 LEOPOLD: Záleží na tom, co rozumíme pod pojmem láska. Možná mi to slovo evokuje jen trochu jiné a vypijatější obsahy než tobě — Moment! *Leopold odstoupí od Lucy, jde k hlavním dveřím a dívá se špehyrkou ven.*

LUCY: Co je?
 LEOPOLD: Zdálo se mi, že někdo jde —
 LUCY: Nic neslyším —
Leopold odstoupí ode dveří a obrátí se k Lucy.
 LEOPOLD: Nežlob se, Lucy, ale je skutečně nutné, aby náš vztah spočíval jen v jeho nepřetržitě relexi a analýze?
 LUCY: Nemůžeš se divit, když jsi tak zvláště unikavý —
 LEOPOLD: Chápu, že jako všechny ženské prahneš po jistotě, nezapomínej ale, že čím je pro vás jistota, tím je pro muže transcendence —
 LUCY: Mám štěstí na obzvlášť transcendující milenec —
 LEOPOLD: Fuj!
 LUCY: Co je?
 LEOPOLD: Neužívej, prosím, slova milence! Aspoň ne v souvislosti se mnou —
 LUCY: Proč?

LEOPOLD: Je slizké —
 LUCY: Jak to?
 LEOPOLD: Představuji si pod ním jakéhosi věčně nahého majitele ptáka —
 LUCY (*se smíchem*): Fúj!
 LEOPOLD: Neuposadíš se?
Lucy se posadí na pohovku.
 Co ti můžu nabídnout?
 LUCY: Máš víno?
 LEOPOLD: Přinesu ti —
*Leopold odejde do kuchyně a za chvíli se od-
 tud vrátí s lahví vína, otvírákem a dvěma skle-
 ničkami. Láhev otevře, do obou skleniček nale-
 je víno, jednu si vezme, druhou si vezme Lucy.*
 Tak na zdraví!
 LUCY: Na zdraví!
*Oba se napijí; Leopold usedne na pohovku ve-
 dle Lucy. Pauza.*
 Tak povídej —
 LEOPOLD: Copak?
 LUCY: Jak jsi strávil den —
 LEOPOLD: Ani nevím —
 LUCY: Psal jsi?
 LEOPOLD: Chtěl jsem, ale nešlo to. Nebylo mi dobře —
 LUCY: Měl jsi zase depresi?
 LEOPOLD: To taky —
 LUCY: Dokud nezačneš něco psát, budeš je mít po-
 řád. Všichni čekají na tvůj nový esej —
 LEOPOLD: To mi psaní zrovna moc neusnadňuje —
 LUCY: Měl jsi to přece už tak hezky promyšlené —
 LEOPOLD: Co myslíš?
 LUCY: No přece jak jsi mi o tom vyprávěl — že lás-
 ka je vlastně bytostnou dimenzí bytí — živou-
 cím zdrojem jeho plnosti a smyslu —
 LEOPOLD: Takhle kýčovitě jsem to jistě neríkal —
 LUCY: Říkal jsi to samozřejmě chytřeji —

LEOPOLD: Je to zvláštní, ale když už nemám žádnou zá-
 minku k tomu, proč odkládat psaní, a odhod-
 lám se začít, zakopnu o první banalitu — tře-
 ba jestli psát tužkou, nebo perem — na jaký
 papír — a pak to už jede —
 LUCY: Co jede?
 LEOPOLD: Zacyklení —
 LUCY: Co to je?
 LEOPOLD: Myslenky se mi prostě zacykli —
 LUCY: Hm —
 LEOPOLD: Ale musíme mluvit o mně?
 LUCY: Vždyť ty o sobě mluvíš rád!
 LEOPOLD: To se ti jen zdá —
*Lucy položí Leopoldovi hlavu na rameno; on ji
 obejmě a oba zamýšleně hledí před sebe. Pauza.*
 LUCY: Leopolde —
 LEOPOLD: Ano —
 LUCY: Já tě z toho dostanu —
 LEOPOLD: Jak?
 LUCY: Potřebuješ lásku — omamující — blázni-
 vou — skutečnou lásku — ne tu teoretickou,
 o které píšeš —
 LEOPOLD: Jsem na to starý —
 LUCY: Nejsi starý, jsi jen citově zablokovaný. Ale já
 tu blokádu prorazím —
*Lucy obejmě Leopolda a začne ho hubičkovat
 po obličejí. Leopold rozpačitě sedí, chová se
 dost pasivně. Opona padá, rozeznívá se hudba.*

Konec třetího obrazu

Čtvrtý obraz

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Je už pozdní večer, za dveřmi na balkon je tma. Na scéně je Olbram, který sedí na pohovce, a Leopold, který stojí v pozadí u dveří na balkon, je pouze v županu, pod nímž nic nemá, je trochu rozzcuchán a zdá se, že mu je zima. Krátká pauza.

OLBRAM: Kdy jsi byl naposled venku?

LEOPOLD: Nevím — už je to dávno —

OLBRAM: Ven tedy vůbec nechodíš?

LEOPOLD: Ne —

Pauza.

OLBRAM: Jak moc piješ?

LEOPOLD: Jako všichni —

OLBRAM: Od rána?

LEOPOLD: Jak kdy —

Pauza.

OLBRAM: Jak spíš?

LEOPOLD: To je různé —

OLBRAM: Zdá se ti někdy o nich? Nebo o tom, že tam už jsi?

LEOPOLD: Občas —
Pauza.

OLBRAM: Leopolde —

LEOPOLD: Ano?

OLBRAM: Jistě nepochybuješ, že tě máme všichni rádi —

LEOPOLD: Já vím —
Pauza.

LUCY (*za scénou*): Leopolde —

LEOPOLD (*volá*): Moment —

Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže.

Olbram si prohlíží léky, které leží na stole.

OLBRAM: Vitamíny?

LEOPOLD: Ano —

OLBRAM: Mimo vitaminů — užíváš něco?

LEOPOLD: Ani ne — proč?

OLBRAM: Leccos se říká —

LEOPOLD: Co se říká?

OLBRAM: Nechme toho — (*Pauza*) Dost lidí si stěžuje, že neodpovídáš na dopisy —

LEOPOLD: Vždycky jsem nerad korespondoval —

OLBRAM: Nikde není psáno, že to je tvá povinnost — jen je škoda, že tím zbytečně podporuješ různé řeči —

LEOPOLD: Jaké řeči?

OLBRAM: Že už na tebe není spolehnutí a tak —

LEOPOLD: Na důležité dopisy reaguji — možná někomu něco nedoručila pošta —

Pauza.

OLBRAM: Cos říkal tomu sborníku?

LEOPOLD: Jakému sborníku?

OLBRAM: No přece jak jsem ti tuhle půjčil —

LEOPOLD: Aha —

OLBRAM: Četls to?

LEOPOLD: Abych pravdu řekl —

OLBRAM: Je to základní věc —

LEOPOLD: Já vím — právě proto jsem to nemohl jen tak odbyt — každý text vyžaduje určité speciální naladění — já prostě neumím číst kdykoliv cokoliiv —
Pauza.

OLBRAM: Leopolde —

LEOPOLD: Ano?

OLBRAM: Jistě nepochybuješ, že tě máme všichni rádi —

LEOPOLD: Já vím —

Pauza.

LUCY (za scénou): Leopolde —

LEOPOLD (volá): Moment —

Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže.

OLBRAM: Leopolde —

LEOPOLD: Ano?

OLBRAM: Je to samozřejmě tvá osobní věc —

LEOPOLD: Co?

OLBRAM: Nemusíš mi odpovídat —

LEOPOLD: Na co?

OLBRAM: Ptám se tě jako tvůj přítel —

LEOPOLD: Já vím —

OLBRAM: Leopolde, je to pravda, že chodíš s Lucy?

LEOPOLD: To je složitější —

OLBRAM: A jak to máš se Zuzanou?

LEOPOLD: Vycházíme spolu —

Pauza.

OLBRAM: Leopolde —

LEOPOLD: Ano —

OLBRAM: Jistě nepochybuješ, že tě máme všichni rádi —

LEOPOLD: Já vím —

Pauza.

LUCY (za scénou): Leopolde —

LEOPOLD (volá): Moment —

Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže.

OLBRAM: Je to samozřejmě hrozné žít v takové znervózňující nejistotě — všichni to chápeme — ni-

kdo z nás neví, jak by to sám unesl — právě proto má ale mnoho lidí o tebe starost — to musíš chápat —

LEOPOLD: Chápu to —

OLBRAM: Neříkám ti to jen za sebe, přicházím vlastně tak trochu jménem všech —

LEOPOLD: Koho všech?

OLBRAM: Přítel —

LEOPOLD: Jako vyslanec?

OLBRAM: Když to tak chceš nazývat —

LEOPOLD: A o co máte konkrétně starost?

OLBRAM: Jak bych ti to řekl? Nerad bych byl tvrdý a jak-

koli tě zranil, na druhé straně bych ale nebyl dobrý přítel a pramálo bych ti posloužil, když-

bych ti něco skrýval nebo zamlčoval —

LEOPOLD: A o co máte konkrétně starost?

OLBRAM: Jak bych ti to řekl? Nejde jen o obecný zájem, ale především o tebe jako takového —

LEOPOLD: A o co máte konkrétně starost?

OLBRAM: Jak bych ti to řekl? Prostě množí se určité indicie, vyvolávající určité dohady —

LEOPOLD: Jaké indicie a jaké dohady?

OLBRAM: Přátelé — a nač to zapírat, já také — všichni prostě jako bychom od jisté doby — kež by-

to byla lichá obava! — všichni prostě jako bychom od jisté doby ztráceli jistotu, že to všech-

no uneseš — že dostojíš nárokům, které jsou na tebe dík všemu, co jsi už vykonal, klade-

ny — že splníš všechna očekávání, která, ne- zlob se, právem vyvoláváš — že budeš zkrátka

na úrovni svého poslání, totiž právě tím velkým závazkům k pravdě, ke světu a ke všem, pro

něž jsi vzorem a nadějí, které jsi, nezlob se, sám sobě svým dílem dal — prostě se trochu začí-

náme bát, jestli nás všechny nějak nezklameš a sám sobě tím zároveň nezpůsobíš — a při tvé

citlivosti, nezlob se, by to tak muselo dopadnout — bezbřehé trápení — (*Krátká pauza*)
Nezlobíš se, že ti to všechno takhle otevřeně říkám?

LEOPOLD: Ne — naopak —
Pauza.

LUCY (*za scénou*): Leopolde —
LEOPOLD (*volá*): Moment —

Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže.
OLBRAM: Je to samozřejmě hrozné žít v takové znervózňující nejistotě — všichni to chápeme — nikdo z nás neví, jak by to sám unesl — právě proto má ale mnoho lidí o tebe starost — to musíš chápat —

LEOPOLD: Chápu to —

OLBRAM: Čím víc ti všichni věří a čím víc si od tebe slibují, tím tíž by nesli, kdybys jakýmkoliv způsobem nevydržel nebo selhal —

LEOPOLD: Lidé ale za mnou chodí pořád — před chvílí tady zrovna byli nějací dva chlapíci z papírny — zřejmě dělníci — obyčejní lidé —

OLBRAM: To je jistě skvělé — jenomže — jak bych to řekl?

LEOPOLD: Jenomže co?

OLBRAM: Jak bych to řekl?

LEOPOLD: Co jak bys řekl?

OLBRAM: Jenomže — i když to je samo o sobě skvělé — vzniká otázka, jestli takové návštěvy z papírny, nezlob se, jestli prostě nejsou — nebo jestli se brzy nestanou — jen věci určité setrvačnosti — dozníváním čehosi, co byla pravda, co ale už pravda není — jestli prostě nebudeš tu roli už jen tak mechanicky a navenek hrát jen proto, abys tím sám sebe utvrzoval v tom, že jsi stále tím, komu ta role kdysi právem patřila. Jde prostě o to, aby mezi tebou a tvou

společenskou roli nevznikla propast a tvá role se z autentického otisku tvé osobnosti neproměnila v pouhou berličku, kterou se podpíráš — klamavý a veskrze vnějškový doklad jakési domnělé osobnostní kontinuity — dítětko, iluzi a sebeklam, jímž by ses snažil svět i sebe sama ujistit o tom, že jsi stále tím, kým už de facto nejsi — zkrátka aby se z přirozeného důsledku tvých postojů a tvého díla nestala tvá role jejich pouhou náhražkou a aby ses k ní — už dávno autonomně žijící svým setrvačným samopohybem — neupínal jako k jedinému a poslednímu důkazu své mravní existence, a neuložil tak nakonec celou svou lidskou identitu do nahodilých rukou neinformovaných papírenských dělníků — (*Krátká pauza*) Nezlobíš se, že ti to všechno takhle otevřeně říkám?

LEOPOLD: Ne — naopak —

Pauza.

LUCY (*za scénou*): Leopolde —

LEOPOLD (*volá*): Moment —

Pauza; Leopold se chvěje zimou a tře si paže.
OLBRAM: Je to samozřejmě hrozné žít v takové znervózňující nejistotě — všichni to chápeme — nikdo z nás neví, jak by to sám unesl — právě proto má ale mnoho lidí o tebe starost — to musíš chápat —

LEOPOLD: Chápu to —

OLBRAM: A musíš mi taky věřit, že nic bych si nepřál víc, než aby naše starosti byly zbytečné —

LEOPOLD: Věřím ti —

OLBRAM: Ale i kdyby nebezpečí, kterého se s přáteli bojíme, bylo sebenepatrnější, je mou povinností — k tobě, k sobě, k nám všem — se ti z našich obav vyzpovídat —

LEOPOLD: Chápu —

OLBRAM: Všim, co jsi dosud dělal a udělal, sis vydobyl sice úctu a lásku, zároveň sis tím ale způsobil mnoho utrpení. Je jasné, že nejsi nadčlověk a že dusná atmosféra, v níž už tak dlouho musíš žít, nemůže na tobě nezanechat své neblahé stopy. Přesto se nemohu zbavit tísnivého dojmu, jako by se v poslední době začlo v tobě cosi hroutit — jako by se v tobě začla najednou lámat nějaká osa, která tě držela pohromadě — jako by se ti začínala bořit půda pod nohama — jako by cosi v tobě chromlo a ty jako bys stále zřetelněji sám sebe spíš jen hrál, než sám sebou skutečně byl. Tvůj osobní život — toto nejdůležitější zázemí a tůl — není, nezlob se, v pořádku — chybí ti nějaký pevný bod, z něhož by všechno v tobě rostlo a se rozvíjelo — ztrácíš sílu a snad i vůli uspořádat si své věci — třeš — necháváš se zmítat nahodilostmi — propadáš se kamsi do prázdnoty a nejsi schopen se čehokoli už zachytit — vlastně jen čekáš, co se stane, a přestáváš tak být sebevědomým subjektem svého života a měníš se jen v jakýsi jeho pasivní objekt — jsi zřejmě zmítán velkými běsy, jenže ti běsi tě nikam neženou, jen tak v tobě dokola krouží — tvé vlastní bytí se ti stalo zřejmě jen nějakým obtížným břemenem a ty se vlastně už jen omezuješ na to, že bezmocně nasloucháš, jak plyne čas. Kde je tvůj někdejší nadhled? Tvůj humor? Tvá píle a výdrž? Břítčnost tvých formulací? Tvá ironie a sebeironie? Tvá schopnost se nadchnout, citově investovat, něčemu se oddat a třeba i obětovat? Bojím se, Leopolde, o tebe, bojím se o nás! Potřebujeme tě, ani nevíš, jak tě potřebujeme, potřebujeme tě

takového, jaký jsi býval! Zapřísahám tě proto, nevzdávej se! Necouvej! Výdrž! Vzpamatuj se! Dej se dohromady! Vzchop se! Leopolde —

LEOPOLD: Ano?

OLBRAM: Jistě nepochybuješ, že tě máme všichni rádi —

LEOPOLD: Já vím —

OLBRAM: Prosím tě proto, buď zase tím skvělým Leopoldem Kopřivou, kterého si všichni tak vážili! Z Leopoldova pokoje vyjde tiše Lucy v župánku, pod nímž nic nemá.

LUCY: Olbrame —

OLBRAM: *Olbram se trochu lekne, rychle vstane a pře- kvapeně pohledne na Lucy.*

OLBRAM: Jé, Lucy —

LUCY: Nevidíš, že mu je zima?

OLBRAM: Nic neřikal —

LUCY: A je už taky pozdě —

OLBRAM: Ano — jistě — promiň — promiňte — nevě- děl jsem — už jdu —

LEOPOLD: Nemusíš pospíchat — jestli chceš, můžeš tu klidně přespat —

OLBRAM: Děkuji — to ne — tak ahoj —

LUCY: Ahoj a nezlob se —

OLBRAM: To je úplně v pořádku — jsem neomalený — ahoj —

LEOPOLD: Buď zdráv a zase se někdy objev!

OLBRAM: Rád —

Olbram odejde hlavními dveřmi; Leopold za ním zavře. Krátká pauza.

LEOPOLD: Nemusela jsi ho zrovna vyhazovat —

LUCY: Seděl by tu do rána — a já tě chci pro sebe — jsme spolu tak málo —

LEOPOLD: A taky není nejlepší, že tě tu viděl —

LUCY: Proč?

LEOPOLD: Víš, co z toho bude zase řečí?

LUCY: No a co? Stydíš se snad za mě?

LEOPOLD: To ne —

LUCY: Tak proč se před lidmi ke mně chováš jako k cizí?

LEOPOLD: Nepochvám se přece k tobě jako k cizí —

LUCY: Chováš! Nevzpomínám si, že bys mě někdy vzal ve společnosti za ruku — pohládl — něžně se na mě podíval —

LEOPOLD: Nepůjdem radši do postele?

LUCY: Ne —

LEOPOLD: Proč?

LUCY: Chci si s tebou vážně pohovořit —

LEOPOLD: O našem vztahu?

LUCY: Ano —

LEOPOLD: Tak mi aspoň podej deku —

Lucy odejde do Leopoldova pokoje a vzápětí se odtud vrátí s pokrývkou. Leopold se usadí na pohovku a zabalí se do pokrývky. Krátká pauza.

LUCY: Věděla jsem, že to s tebou nebude lehké — leccos jsem, jak víš, musela našemu vztahu obětovat, což říkám jen velmi nerada, ale říct to bohužel musím — tvé podivínství a zvláštnosti respektuji —

LEOPOLD: Jestli narážíš na ten dnešek — myslím tam (*ukáže ke svému pokoji*) — tak jsem ti přece říkal, že dnes nejsem od rána ve své kůži —

LUCY: O to nejde — ostatně když už o tom máme mluvit, tak to má trochu jiné příčiny —

LEOPOLD: Jaké?

LUCY: Jsi prostě zablokovaný — cenzuruješ se — bojíš se oddat jakémukoliv citu nebo prožitku — pořad se kontroluješ, sleduješ, pozoruješ — moc na ty věci myslíš, takže se ti z toho stává nakonec místo radosti povinnost — a pak to ovšem jít nemůže — ale to je moje starost, o tom jsem teď mluvit nechtěla —

LEOPOLD: A o čem tedy?

LUCY: Všechno, co jsem kvůli nám dvěma udělala, udělala jsem ze své vlastní vůle a ráda — nic ti nevyčítám — nic od tebe také nechci — jenom abys konečně přiznal to, co je fakt —

LEOPOLD: Co tím myslíš?

LUCY: Chodíme spolu — jsme milenci — máme se rádi —

LEOPOLD: Ale to já přece nepopírám —

LUCY: Nežlob se, ale děláš všechno pro to, aby se to nepoznalo a abys to nemusel nahlas říct — tváříš se prostě, jako by to vůbec neexistovalo —

LEOPOLD: Možná jsem skutečně v něčem víc zdrženlivý, než bych měl být, ale za to, promiň mi to, můžeš tak trochu i ty —

LUCY: Já? Jak to?

LEOPOLD: Víš — já se tě vlastně bojím —

LUCY: Mě?

LEOPOLD: Ta tvoje neumdlévající snaha náš vztah pojmenovat a své postavení jaksi institucionalizovat — to, jak si své teritorium chráníš a jak se ho nenápadně, ale vytrvale pokoušíš rozšířit — jak to všechno nepřetržitě potřebuješ diskutovat — to všechno zcela zákonitě volává ve mně jakousi obrannou reakci: svou zdrženlivostí, zvýšenou ostražitostí, a možná dokonce i mírným cynismem jako bych se snažil kompenzovat podvědomý strach z tvé manipulace, ne-li přímo kolonizace mého já — sám si toto své počínání nejednou hořce vyčítám, přesto však nejsem schopen se mu ubránit —

LUCY: Vždyť chci od tebe tak málo! Uvědom si, že žiju jen pro tebe a tebou, a nechci nic víc, než aby sis přiznal, že mě miluješ —

LEOPOLD: Hm —

LUCY: A já věřím, že mě miluješ! Nevěřím, že nejsi schopen lásky! Nevěřím, že svou láskou nedokážu probudit i v tobě lásku! Myslíš to s tebou přece dobře! Vždyť člověk, který nemiluje, je jen poloviční člověk! Teprve skrze bližního nabýváme přece své vlastní identity — nenapsal jsi to snad sám ve své Ontologii lidského já? Uvidíš, že když zlomíš ty své podivné zábrany, probudí se v tobě najednou znovu život — a i tvá práce ti půjde nepoměrně líp!

LEOPOLD: Je mi tě líto, Lucy —

LUCY: Proč?

LEOPOLD: Nezasloužíš si takového namicovatého člověka, jakým jsem já —

LUCY: Nelíbí se mi, když o sobě takhle mluvíš —

LEOPOLD: Je to pravda, Lucy. Já se prostě nemůžu zbavit tísnivého dojmu, že se v poslední době začlo ve mně cosi hroutit — jako by se ve mně začla lámat nějaká osa, která mě držela pohromadě — pūda se mi boří pod nohama — cosi ve mně chromne — někdy se mi zdá, že sám sebe spíš už jen hraju, než že bych sám sebou skutečně byl. Chybí mi prostě nějaký pevný bod, z něhož by všechno ve mně rostlo a se rozvíjelo — tékám — nechávám se zmítat nahodilostmi — propadám se kamsi do prázdnoty a nejsem schopen se čehokoli zachytit — vlastně jen čekám, co se stane, takže ze sebevědomého subjektu svého života se stávám jen jeho pasivním objektem — někdy mám pocit, že už vlastně nedělám nic jiného, než bezmocně naslouchám, jak plyne čas. Kde je můj někdejší nadhled? Můj humor? Má píle a výdrž? Břítčnost mých formulací? Má ironie a sebeironie? Má schopnost se nadchnout, citově se investovat, něčemu

se oddat a třeba i obětovat? Dusná atmosféra, v níž už tak dlouho musím žít, musela na mně zanechat své neblahé stopy! Navenek hraju svou roli dál, jako by se nic nestalo, ale uvnitř už dávno nejsem ten, za kterého mě všichni máte. Je to tvrdá pravda, a když jsem schopen si ji přiznat já, tím spíš by sis ji měla přiznat ty! Je to dojemné a krásné, jak neztrácíš naději, že ze mne uděláš někoho lepšího, než jsem, ale je to, nezlob se, iluze. Jsem rozloženný, ochromený člověk, nebudu už jiný, a nejlepší by bylo, kdyby konečně pro mě přišli a já odešel tam, kde už nebudu roznášet další nestěsti a vyvolávat další zklamání — Lucy vzrušeně vstane, jde rychle ke dveřím na balkon, otevře je, vyjde na balkon a hledí — zády k místnosti — do noci. Záhy je patrně že pláče. Leopold na ni rozpačitě hledí, po chvíli ji osloví.

Lucy —

Lucy nereaguje; pauza.

No tak, Lucy, co je?

Lucy nereaguje; pauza. Pak Leopold vstane a pomalu zamíří — zabalen stále do pokrývky — k balkonu.

Typláčeš, Lucy? (Pauza) Proč pláčeš? (Pauza) Neplač! (Pauza) Lucy! Nechtěl jsem tě rozrušit — nevěděl jsem, že tě to tak dojme — Leopold se přiblížil až k Lucy, opatrně jí sahá na rameno. Lucy, celá uplakaná, se náhle otočí k Leopoldovi a zvolá.

LUCY: Nedotýkej se mě!

Leopold překvapeně ustoupí; Lucy se vrátí do místnosti, utírá si oči, už jen slabě vzlyká.

LEOPOLD: Lucy — co se stalo?

LUCY: Nech mě být —

LEOPOLD: No tak co je, Lucy? Co jsem zase provedl?

LUCY: Jsi horší, než jsem si myslela —

LEOPOLD: Jak to?

LUCY: Všechny ty řeči jsou jenom vytáčka! Když jsi mě poprvé přemlouval, abych tu s tebou zůstala, mluvil jsi úplně jinak: že ti náš vztah přivrátí cosi z tvé ztracené lidské integrity — obnoví v tobě prý naději — citově tě rekonstruuje — otevře před tebou dveře nového života! Říkáš vždycky jen to, co se ti hodí! Ne, Leopoldo, ty nejsi žádná ubohá troska, ale obyčejný demagog: nabažil ses mě a teď se mě chceš nějak šikovně zbavit — a tak mi tu ličíš svou rozvrácenost, abych pochopila, že se od tebe nemůžu už nicého nadít, a navíc tě přitom ještě litovala! Skutečnou tvář tvé rozvrácenosti neodhaluji tvé řeči o ní! Odhalujeji jejich nepoctivý cíl! A já husa věřila, že v tobě můžu probudit lásku, že ti vrátím chuť do života, že ti pomůžu! Tobě opravdu už není pomoci! Patří mi to! O jednu velkou iluzi míň —

LEOPOLD: Křivdíš mi, Lucy — jsem skutečně v krizi — říká to i Olbram —

LUCY: Prosím tě, mlč už, nemá to cenu. Jdu se obléct —

LEOPOLD: Neblázní, Lucy! Takhle se přece nerozejde —

Leopold se pokouší Lucy obejmout, ona se mu však vytrhne. Vtom se ozve zvonek. Oba se lekmenou na svou hádku. Leopold odhodí pokrývku na pohovku, jde rychle k hlavním dveřím a dívá se špehyrkou ven. Pak se obrátí vylekaně k Lucy. Tiše.
Oni!

LUCY (tiše): Co uděláme?

LEOPOLD (tiše): Já nevím — jdi do ložnice — otevři jim —

LUCY: Zůstanu tady s tebou!

Znovu se ozve zvonek. Leopold se nadechne, upraví si vlasy, přistoupí ke dveřím a rázně je otevře. Vstoupí První a Druhý chlapík.

PRVNÍ CHLAPÍK: Dobrý večer, pane doktore —

LEOPOLD: Dobrý večer —

PRVNÍ CHLAPÍK: Předpokládám, že víte, kdo jsme —

LEOPOLD: Tuším to —

DRUHÝ CHLAPÍK: Už jste nás dneska nečekal, vidíte?

LEOPOLD: Víím, že můžete přijít kdykoliv —

PRVNÍ CHLAPÍK: Omlouváme se, že vás rušíme — (Pohlédne na Lucy) Měl jste zřejmě na zbytek dne už jiné plány —

První a Druhý chlapík se chlipně zasmějí.

LEOPOLD: To je moje věc, jaké jsem měl plány —

DRUHÝ CHLAPÍK: Možná vás nezdržíme dlouho, to záleží jen na vás —

PRVNÍ CHLAPÍK: Jsme rádi, že vás poznáváme. Naši kolegové nám říkali, že jste rozumný člověk, a tak je snad naděje, že se brzy domluvíme —

LEOPOLD: Nevím, o čem se můžeme domluvat. Svě věci mám připraveny, stačí, když mi dáte čas na obléčení —

DRUHÝ CHLAPÍK: Co tak zhurta? Nemusí přece dojít hned k nejhoršímu —

PRVNÍ CHLAPÍK: Tu dámu ovšem poprosíme, aby laskavě odešla —

LUCY: Zůstanu tady!

DRUHÝ CHLAPÍK: To tedy nezůstanete —

Lucy se přitiskne k Leopoldovi.

LEOPOLD: Má přítelkyně teď odejít nemůže —

PRVNÍ CHLAPÍK: Proč?

LEOPOLD: Nemá kam jít —

DRUHÝ CHLAPÍK: Ne? V tom případě se jí o nocleh postaráme —

LEOPOLD: To neuděláte!

PRVNÍ CHLAPÍK: Že ne?

První chlapík otevře hlavní dveře a pokyne na chodbu. Rázně vstoupí První a Druhý muž. První chlapík ukáže hlavou na Lucy. První a Druhý muž k ní přistoupí a uchopí ji za ruce. Lucy se brání; Leopold ji svírá v náruči.

LUCY: Jste hnusní!

LEOPOLD: Nedotýkejte se jí!

První a Druhý muž vytrhnou Lucy z Leopoldova náruči a táhnou ji ven; Leopold se jim pokouší v tom zabránit, ale oni ho hrubě odstrčí.

LUCY (křičí): Pomoc!

První a Druhý muž dají Lucy ruce na ústa a vysmýkají ji ven. První chlapík jim dá rukou jakýsi pokyn a zavře dveře.

PRVNÍ CHLAPÍK: Nebylo tohle všechno zbytečné? Leopold mlčí.

DRUHÝ CHLAPÍK: Nemusíte se o svou přítelkyni bát, nikdo jí nezkriví vlas, a jakmile se umoudří, odvezeme ji domů, v župánku ji přece po ulicích běhat nenecháme —

PRVNÍ CHLAPÍK: Nejsme přece nelidové —

Leopold zavře dveře na balkon, vezme si svou pokrývku, zabalí se do ní a usedne vzpurně na pohovku. Krátká pauza.

Můžeme se také posadit?

Leopold pokrčí rameny; První a Druhý chlapík se posadí na židle. Pauza.

Ten incident nás mrzí, ale už na to nemyslete. Je to takhle lepší. Ani pro vás by asi nebylo zvlášť příjemné, kdyby vaše přítelkyně byla u toho —

Pauza.

DRUHÝ CHLAPÍK: Paní Zuzana doma není, vidíte? Leopold pokrčí rameny.

PRVNÍ CHLAPÍK: Víme, že šla do biografu — Leopold pokrčí rameny.

DRUHÝ CHLAPÍK: Vy se s námi nebudete bavit? Leopold pokrčí rameny.

PRVNÍ CHLAPÍK: Můžu se zeptat, co teď píšete?

LEOPOLD: Na tom nezáleží —

PRVNÍ CHLAPÍK: Zeptat se snad můžu — *Pauza.*

DRUHÝ CHLAPÍK: Kdy jste byl naposled venku?

LEOPOLD: Nevím —

PRVNÍ CHLAPÍK: Už je to dávno, že?

LEOPOLD: Hm —

Pauza; Druhý chlapík si prohlíží léky, které leží na stole.

PRVNÍ CHLAPÍK: Vitamíny?

LEOPOLD: Ano —

DRUHÝ CHLAPÍK: Mimo vitamínů — užíváte něco?

LEOPOLD: Ani ne — proč?

PRVNÍ CHLAPÍK: Leccos se říká —

LEOPOLD: Co se říká?

PRVNÍ CHLAPÍK: Nechme toho —

Pauza.

DRUHÝ CHLAPÍK: Jak moc pijete?

LEOPOLD: Jako všichni —

DRUHÝ CHLAPÍK: Od rána?

LEOPOLD: Jak kdy —

Pauza.

PRVNÍ CHLAPÍK: Podívejte se, pane doktore, nebudeme to zbytečně protahovat. Přišli jsme za vámi, protože máme za úkol vám něco navrhnout —

LEOPOLD: Navrhnout?

PRVNÍ CHLAPÍK: Ano. Jak dobře víte, hrozí vám něco nemilého, co vám osobně vůbec nepřeju a na co se, předpokládám, ani vy nijak zvlášť netěšíte —

LEOPOLD: V jistém ohledu by to možná bylo lepší než —

DRUHÝ CHLAPÍK: Nerouhejte se, pane doktore!

PRVNÍ CHLAPÍK: Naším úkolem není, jak vám bylo už mnohokrát vysvětleno, hnát věci na ostří nože, ale naopak konfrontaci předcházet, aby k nejhoršímu pokud možno docházet nemuselo —

DRUHÝ CHLAPÍK: Mý na tom zájem nemáme, aby tam bylo plno —

PRVNÍ CHLAPÍK: Av některých případech, kdy už nebylo možno řešit věc jinak, hledáme i potom způsoby, jak dosáhnout účelu, o který jde, aniž by se muselo všechno až do posledního puntíku realizovat —

DRUHÝ CHLAPÍK: Vždycky se snažíme prostě dát ještě nějakou šanci —

PRVNÍ CHLAPÍK: A proto jsme vlastně tady. Jsme pověření vám oznámit, že za určitých podmínek by mohlo být od toho, co vás čeká, upuštěno —

LEOPOLD: Jak — upuštěno?

DRUHÝ CHLAPÍK: Celá věc může být prohlášena za zmatečnou —

LEOPOLD: A za jakých podmínek?

PRVNÍ CHLAPÍK: Jak víte, to, co vás má potkat, má vás potkat proto, že jste pod jménem doktor Leopold Kopriva sestavil jistou písemnost —

DRUHÝ CHLAPÍK: Ejej, jak vy tomu říkáte —

PRVNÍ CHLAPÍK: Což jste nepopřel, a tím vlastně umožnil, že to dopadlo tak, jak to dopadlo — pachatel byl prostě vašim příčiněním znám —

DRUHÝ CHLAPÍK: A jako člověk, který má určitý přehled, zajisté víte, že není-li pachatel znám, nelze přistoupit — s ohledem na takzvaný princip známosti pachatele —

PRVNÍ CHLAPÍK: Zkrátka a dobře: podepíšete-li nám teď tady krátké prohlášení, že nejste doktor Leopold Kopriva, autor předmetné písemnosti, bude celá věc posouzena jako zmatečná a bude upuštěno od předchozího rozhodnutí —

LEOPOLD: Rozumím-li tomu dobře, chcete, abych prohlásil, že já nejsem já —

PRVNÍ CHLAPÍK: To je interpretace hodná snad filozofa, nic méně právnícky nesmyslná. Nejde přece o to, abyste prohlásil, že vy nejste vy, ale jen o to, abyste prohlásil, že nejste identický s autorem té věci — v podstatě to je formalita —

DRUHÝ CHLAPÍK: Jméno jako jméno —

PRVNÍ CHLAPÍK: Anebo si myslíte, že zrovna Kopriva je tak krásné jméno, že ho prostě nelze oželeť? Poďte se do telefonního seznamu a uvidíte, kolik tam je stejně hezkých —

DRUHÝ CHLAPÍK: A většinou ještě hezcích —

PRVNÍ CHLAPÍK: A většinou ještě hezcích jmen!

LEOPOLD: Znamená to tedy, že se mám přejmenovat?

DRUHÝ CHLAPÍK: Ale vůbec ne! Jmenujte se, jak chcete, to je přece vaše věc, to — aspoň v této souvislosti — nikoho nezajímá. Zde je důležité pouze to, jestli jste, či nejste ten Kopriva, co to napsal —

PRVNÍ CHLAPÍK: Když budete na svém jménu z nějakých sentimentálních důvodů lpět, můžete si ho přece klidně nechat —

DRUHÝ CHLAPÍK: I když by, nač to zapírat, čistší bylo, kdybyste se rozhodl jinak —

PRVNÍ CHLAPÍK: Bylo by to čistší, nutné to ale není. Leopoldů Koprivů může být koneckonců víc —

DRUHÝ CHLAPÍK: Jen v telefonním seznamu jsou tři —

PRVNÍ CHLAPÍK: Čili nejde ani tak o to, jestli jste Kopriva nebo Urbánek, jako o to, že nejste ten Kopriva, co to napsal —

DRUHÝ CHLAPÍK: Uznáte jistě, že to je velkorysý návrh —

LEOPOLD: Nechápu, čeho tím dosáhnete — a proč to tedy navrhuje — pokud vím, nikdy neděláte nic bezdůvodně —

PRVNÍ CHLAPÍK: Je tu zájem, aby ta nepříjemná věc byla smetena ze stolu a byla vám dána ještě jednou šance —

LEOPOLD: Jaká šance?

PRVNÍ CHLAPÍK: Napříště se vyvarovat —

LEOPOLD: Moc se mi to nelíbí —

PRVNÍ CHLAPÍK: Podívejte se, to je vaše věc, jestli se vám to líbí nebo ne! Nikdo vás k ničemu nenutí a ani nutit nemůže. Soukromě vám však říkám, že byste udělal chybu, kdybyste na to nepřistoupil —

DRUHÝ CHLAPÍK: Vždyť to je vlastně zadarmo!

PRVNÍ CHLAPÍK: Nikdo se o tom nedozví, pokud to ovšem sám nerozkecáte, a pokud přece jen, tak každý pochopí, proč jste to udělal —

DRUHÝ CHLAPÍK: Každý by to totiž udělal přesně tak —

PRVNÍ CHLAPÍK: A moc lidí to už tak udělalo — a ubylo jich? Neubyla —

DRUHÝ CHLAPÍK: A jestli váháte, pak si to já osobně nedovedu vysvětlit jinak než vaší totální neznalostí toho, co vás čeká —

LEOPOLD: A to bych musel teď hned?

PRVNÍ CHLAPÍK: Bylo by to samozřejmě nejlepší —

LEOPOLD: To ale nepůjde — je to přece jen věc natolik závažná, že si ji musím promyslet —

DRUHÝ CHLAPÍK: Chcete-li riskovat —

LEOPOLD: Co riskovat?

PRVNÍ CHLAPÍK: Podívejte se, my jsme byli pověřeni tlumočit vám to, co jsme vám tlumočili. My sami ovšem o těchto věcech nerozhodujeme —

DRUHÝ CHLAPÍK: Na to jsme příliš malí páni —

PRVNÍ CHLAPÍK: A nemůžeme samozřejmě vědět, jak bude na příslušných místech celá záležitost posouzena —

DRUHÝ CHLAPÍK: Můžeme pouze předat vaši žádost o poskytnutí určitého času na rozmyšlenou —

LEOPOLD: Přece jim nemůže zase tolik záležet na tom, jestli to bude dnes nebo pozítří!

PRVNÍ CHLAPÍK: Nezapomeňte, že velkorysost vyšších míst není nějakým nafukovacím panákem, kterého lze roztahovat donekonečna —

LEOPOLD: Chápu —

Delší pauza. Leopold je nesvůj, navíc mu zřejmě začíná být znovu zima, přestože je zabalen do pokrývky. Po chvíli Druhý chlapík najednou hlasitě zvolá.

DRUHÝ CHLAPÍK: Človče, nebuďte blázen! Takovouhle možnost, jedním škrtem pera se zbavit celé tíže svého dosavadního života a všech jeho průserů a začít totálně znova, máte jednou za život! Co bych například já za to dal, kdyby mi to někdo nabídl!

Krátká pauza; Leopold se viditelně třese, nejjasno, zda víc z nervozity, nebo zimou.

LEOPOLD (tíše): Ukažte to —

První chlapík si začne rychle prohlédávat všechny kapsy, až konečně v zadní kapse kalhot rychle ho upatlaný papírek. Položí ho na stůl Leopoldovi, který ho dlouho drží v třesoucí se ruce a pozorně čte. Po chvíli ho pomalu odloží na stůl a zachumlá se ještě důkladněji do své pokrývky. Pauza.

PRVNÍ CHLAPÍK: Tak co?

Opona padá, rozeznívá se hudba.

Konec čtvrtého obrazu

Přestávka

Pátý obraz

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně je pouze Leopold: přechází nervózně po místnosti způsobem, jakým se procházejí vězňové v cele, tj. tam a zpět po téže relativně nejdlejší trase, zde tedy od hlavních dveří ke dveřím do koupelny a zpět. Když potřetí dojde k hlavním dveřím, zastaví se a nahlédne špehyrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím, chvíli soustředěně naslouchá, načech pokračuje v chůzi. Když podruhé dojde k hlavním dveřím, zarazí se, okamžik přemítá, pak přistoupí k jedné z knihovniček, sáhne za knihy a vytáhne dřevěnou krabici. Ide s ní ke stolu, usedne na židli a krabici otevře. Ukáže se, že je plná různých léků. Leopold se jimi probírá, přemítá, váhá, načech si připraví dávku z několika prášků různých druhů, kterou si vhodí do úst, zapije rumem a spolkně. Krabici zavře, odnese k místu, kde ji vzal, uloží opět za knihy, načech pokračuje v chůzi. Když podruhé dojde ke dveřím do koupelny, zarazí se, okamžik přemítá, pak odejde do koupelny, dveře nechá otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody a Leopoldovo hekání: oplachuje si zřejmě obličej. Po chvíli se vrátí na scénu, už utřený, zavře dveře do koupelny a pokračuje v chůzi. Když potřetí dojde k hlavním dveřím, zastaví se a nahlédne špehyrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím,

chvíli soustředěně naslouchá, načech pokračuje v chůzi. Když podruhé dojde k hlavním dveřím, zarazí se, okamžik přemítá, pak přistoupí k místu, kde má ukryty léky, a vytáhne opět svou krabici. Ide s ní ke stolu, usedne na židli a krabici otevře. Probírá se svými léky, přemítá, váhá, připraví si další dávku z několika prášků různých druhů, kterou si pak vhodí do úst, zapije rumem a spolkně. Krabici zavře, odnese k místu, kde ji vzal, uloží opět za knihy, načech pokračuje v chůzi. Když podruhé dojde ke dveřím do koupelny, zarazí se, okamžik přemítá, pak odejde do koupelny, dveře nechá otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody a Leopoldovo hekání: opět si oplachuje obličej. Po chvíli se vrátí na scénu, už utřený, zavře dveře do koupelny a pokračuje v chůzi. Když potřetí dojde k hlavním dveřím, zarazí se, okamžik přemítá, pak nahlédne špehyrkou ven, načech rychle přistoupí k místu, kde má ukryty léky, vytáhne opět svou krabici, vyndá z ní nějaký prášek, vhodí si ho do úst a odběhne do koupelny, dveře nechá otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody a Leopoldovo hekání. Za okamžik se Leopold vrátí na scénu, zavře dveře do koupelny a rychle přejde k hlavním dveřím. Přiloží k nim ucho, okamžik naslouchá, načech náhle uskočí. Zároveň zarazochotí klíč v zámku a pak hlavními dveřmi vstoupí Zuzana s plnou nákupní taškou.

ZUZANA: Ahoj —

LEOPOLD: Ahoj —

ZUZANA: Olda tu není?

LEOPOLD: Ještě nepřišel —

Leopold vezme Zuzaně z ruky nákupní tašku, odnese ji do kuchyně a ihned se zase vrátí.

Sehnalas nějakou zeleninu?

ZUZANA: Květák —

LEOPOLD: Není možná!

Zuzana zamíří po schůdkách ke svému pokoji.

Leopold přistoupí ke schůdkům, okamžik váhá.

Zuzano —

Zuzana se zastaví uprostřed schůdků a otočí se k Leopoldovi.

ZUZANA: Ano?
LEOPOLD: Byli tady —
ZUZANA (*překvapeně*): Oni?
LEOPOLD: Jo —
ZUZANA: Kdy?
LEOPOLD: V noci —
ZUZANA: A jak to, že jsi tady ty?
LEOPOLD: Všechno ti vysvětlím —
ZUZANA: Tys jim něco slíbil?
LEOPOLD: Ne —
ZUZANA: Že ses zase nějak zapletl?
LEOPOLD: Nezapletl —
ZUZANA: Jak to tedy bylo?
LEOPOLD: Když jste odešli s Oldou do toho kina, udělali jsme si s Lucy ta játra —
ZUZANA: Na čem?
LEOPOLD: Na páňvi —
ZUZANA: Na které?
LEOPOLD: Na té nové —
ZUZANA: Ta asi vypadá —
LEOPOLD: Výdrhlí jsme ji —
ZUZANA: Čím?
LEOPOLD: Práškem —
ZUZANA: To jsem si mohla myslet! Víš přece, že prášek se na ni nesmí brát!
LEOPOLD: Nic jí není, můžeš se podívat — pak jsme si chvíli povídali, načež přišel Olbram — pryj jménem více přátel — říkal, že mají o mne starost — že nejsem v dobrém stavu — mám neuspořádané osobní záležitosti — těkám — nic nedělám —
ZUZANA: To ti přece říkám už dávno —
LEOPOLD: Když Olbram odešel, trochu jsme se s Lucy nepohodli —
ZUZANA: Proč?

LEOPOLD: To je složitě — v podstatě mi vyčítá, že ji dost nemiluji — jsem unikavý — nedávám ve spo-
lečnosti dostatečně najevo, že k sobě patříme,
a tak podobně — když jsem se jí pokusil ur-
čitě věci upřímně vysvětlit, pochopila to jen
jako vytáčky —
ZUZANA: Divíš se jí?
LEOPOLD: Chápu ji, ale co mám dělat?
ZUZANA: To musíš vědět ty —
LEOPOLD: Než stačila odejít, přišli oni, a protože chtěla
být u toho, nechali ji odvléct —
ZUZANA: Už ji pustili?
LEOPOLD: Nevím, asi —
ZUZANA: Jak to, že to nevíš? Tys za ní nebyl?
LEOPOLD: Přece odtud neodejdu! Zrovna teď!
ZUZANA: Samozřejmě. A co oni?
LEOPOLD: Prý tam nebudu muset, když prohlásím, že ne-
jsem autorem tamtoho — prostě když řeknu,
že jsem někdo jiný —
ZUZANA: To by se jim hodilo! Aby ses zřekl sám sebe
a plivnul na svou práci!
LEOPOLD: Žádné hodnotící soudy ode mne nepožadu-
jí, potřebují jen formální důvod k tomu, aby
mohli celou věc prohlásit za zmatečnou —
ZUZANA: Tsss!
LEOPOLD: Zřejmě se obávají, že kdybych byl tam, jen by
to zvýšilo respekt, kterému se těším —
ZUZANA: Zatímco kdybys odvolal, všechn respekt bys
ztratil! To je jasné, že by to bylo pro ně výhod-
nější! Doufám, žeš je s tím vyhodil —
LEOPOLD: Vzal jsem si čas na rozmyšlenou —
ZUZANA: Cože?
LEOPOLD: Na tom přece nic není —
ZUZANA: Ty jsi se snad zbláznil! Co si chceš na tom, pro-
sím tě, rozmyslet? Tim jim přece jenom dáváš

najevo, že tě nalomili — a o to víc budou teď na tebe tláct! Bylo mi jasné hned, že ses nějak zapletl! Jsi bačkora —

LEOPOLD: Tobě se to mluví —

ZUZANA: Když se toho bojíš, neměl sis nic začínat —

Zuzana se energicky otočí a jde ke svému pokoji.

LEOPOLD: Zuzano —

ZUZANA (aniž na něj pohlédne): Dej mi pokoj —

Zuzana odejde do svého pokoje. Leopold začne

opět nervózně přecházet po své obvyklé trase.

Když dojde potřeť k hlavnímu dveřím, zarazí

se, pak přistoupí k místu, kde má ukryty léky,

vytáhne rychle svou krabici, vyndá z ní jeden

prášek, hodí si ho do úst a spolkně. Krabici

uloží na její místo, pokračuje v chůzi, a když

dojde ke dveřím do koupelny, zarazí se, přejde

rychle k hlavnímu dveřím, podívá se špehyrkou

ven, načechá odběhne do koupelny, dveře nechá

otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody

a Leopoldovo hekání. Vtom se ozve zvonek.

Voda stále teče a Leopold heká, zřejmě zvonek

neslyší. Po chvíli se zvonek ozve znovu. Zvuk

vody skončí, krátce poté vyjde Leopold z koupel-

ny, mokré vlasy si utírá ručníkem a přitom cho-

dí opět po své trase. Když dojde potřeť k hlav-

ním dveřím, nahlédne špehyrkou ven. Vtom též

okamžiku se ozve znovu zvonek. Leopold se lek-

ne, uskočí, pak přistoupí znovu ke dveřím a po-

dívá se špehyrkou ven. Uklidněn otevře. Vstou-

pí Olda ve smokingu.

OLDA: Konečně!

LEOPOLD: Stalo se něco?

OLDA: Zvoním už potřetí —

LEOPOLD: Osvěžoval jsem se —

Olda přistoupí ke dveřím na balkon.

OLDA: Můžu trochu otevřít?

LEOPOLD: Jo — jistě —

Olda otvírá dokořán dveře na balkon; Leopold s ručníkem kolem krku přechází zvolna po místnosti; Olda si sedne na židli. Krátká pauza.

OLDA: Jsem rád, že jsi doma —

LEOPOLD: Ty to už víš?

OLDA: Byla za mnou Lucy —

LEOPOLD: Je tedy venku —

OLDA: Co chtějí?

LEOPOLD: Vyděnávat —

OLDA: Podepsals jim něco?

LEOPOLD: Vzal jsem si čas na rozmyšlenou —

OLDA: Kdy mají přijít?

LEOPOLD: To nikdy neřeknou —

OLDA: Měl bys Lucy vyhledat, je nějaká špatná —

LEOPOLD: Přece odtud neodejdu! Zrovna teď!

OLDA: Zuzana je doma?

LEOPOLD: Jo — už se po tobě ptala —

Leopold odejde do koupelny, odkud se po chvíli vrátí bez ručníku a učesaný.

Můžu už zavřít?

OLDA: Ještě chvíli —

Leopold usedne na své místo. Pauza.

LEOPOLD: Máš hezké šaty —

OLDA: To je smoking — půjčil mi ho strejda —

LEOPOLD: Já vím, že to je smoking — je hezký —

OLDA: To víš, strejda — (Pauza) Jak jsi spal?

LEOPOLD: Skoro vůbec —

OLDA: Musel jsi myslet na ně, vid'?

LEOPOLD: Hm —

Pauza.

OLDA: Ráno jsi byl?

LEOPOLD: Jo —

OLDA: Aspoň něco —

LEOPOLD: Stejně to nebylo valné —

Pauza.

OLDA: Cos jedl?

LEOPOLD: Neměl jsem hlad, tak jsem snědl pro uklidnění dvě cibule a pět mandlí —

OLDA: Pomohlo to?

LEOPOLD: Moc ne —
Pauza.

OLDA: Hlavně že jsi doma —

LEOPOLD: Než být takhle doma, to bych byl radši tam!

Proč už není konečně v mém životě jasno?

Proč ode mne pořád někdo něco chce? Jak to bylo krásné, když jsem nikoho nezajímal — nikdo ode mne nic neočekával a k ničemu mě nenabádal — já prolézal antikvariáty a hledal chytré knížky — v klidu si studoval moderní filozofy — dělal si z nich po nocích výpisky — procházel se po městských parcích a přemýšlel o jejich myšlenkách — proč se vlastně nemůžu přejmenovat třeba na Urbánka, na všechno zapomenout a začít úplně nový život?

OLDA: Možná by sis měl vzít nějaký prášek —

LEOPOLD: Osvěžuji se vodou, prášky nechci, bojím se závislosti —

Pauza; Leopold zpozorní a naslouchá.

OLDA: Nic se neděje —

Vtom se ozve zvonek. Leopold zmateně vyskočí; Olda také vstane. Leopold jde ke špejtyrce, podívá se ven, uskočí ode dveří, přeběhne místnost a zmizí v koupelně, dveře nechá otevřené. Ihned se ozve opět zvuk tekoucí vody. Olda je na rozpacích, přistoupí ke dveřím do koupelny. Krátká pauza. Tíše za scénou.

Leopold, no tak —

Krátká pauza, zvuk vody. Tíše za scénou.

Nebázní, Leopolde, buď chlap!

Krátká pauza, zvuk vody. Tíše za scénou.

Jestli chceš, řeknu, že nejsi doma — ale lepší by přece bylo, kdybys to měl už za sebou —
Krátká pauza, zvuk vody, pak se ozve znovu zvonek. Olda neví, co má udělat, pak se náhle rozhodne, přistoupí rázně k hlavnímu dveřím, dokořán je otevře a překvapeně zírá: vstoupí První a Druhý Láda, každý nese velký kufr. Oba postaví kufrы na zem.

PRVNÍ LÁDA: Dobrý den —

OLDA: Dobrý den —

PRVNÍ LÁDA: Pan doktor tu není?

Olda je v rozpacích, nakonec přikývne, pomalu zavře dveře a odejde do koupelny, dveře nechá pootevřené. Krátká pauza. Pak zvuk vody náhle ustane a velmi dlouho zní za scénou nesrozumitelné šeptání. První a Druhý Láda stojí u svých kufrů a nehybají se. Z koupelny konečně vyjde Leopold s hladce učesanými mokřými vlasy; za ním přichází Olda, který dveře do koupelny zavře.

LEOPOLD: Dobrý den —

DRUHÝ LÁDA: Tak jsme tady, pane doktore —

LEOPOLD: Prima —

PRVNÍ LÁDA: Neseme vám to —

LEOPOLD: Co?

První a Druhý Láda uchopí své kufrы, položí je na stolek a otevřou. Oba kufrы jsou plné různých papírů.

PRVNÍ LÁDA (*ukazuje na první kufr*): Tohle jsou čisté papíry — tady jsou normální kancelářské — tady průklepové — tuhle jsou kopíraky — a tady jsou různé obálky, desky a podobně —

LEOPOLD: To je všechno pro mě?

PRVNÍ LÁDA: Samozřejmě —

LEOPOLD: Co jsem vám dlužen?

PRVNÍ LÁDA: No dovolte, pane doktore, co si o nás myslíte!

LEOPOLD: Tak vám moc děkuji — myslím, že mi to vydrží skutečně dlouho —

DRUHÝ LÁDA: Už se těšíme na všechno, co na tom bude napsáno —

PRVNÍ LÁDA (*ukazuje na druhý kufr*): No a tady jsou ty materiály z našeho podniku — tuhle jsou zápisy z porad na ředitelství — tady jsou zápisy z ce-
lopodnikových schůzí — tohle jsou vybrané ukázky z podnikové korespondence — tady jsou různé fermany, interní nařízení, vyhlášky pro zaměstnance, přehledy přesčasů — a na tohle vás obzvlášť upozorňuji, je to z personálního oddělení — osobní listy zaměstnanců, různé stížnosti — hlášení — udání —

DRUHÝ LÁDA: Myslím, že to pro vás bude pěkné poctěníčko —

PRVNÍ LÁDA: Použijte to, jak uznáte za vhodné —

DRUHÝ LÁDA: Pokud to nějak zpracujete, bude to určitě bomba —

PRVNÍ LÁDA: Určitě —

LEOPOLD: Tak tedy děkuji —

První Láda vyndá z jednoho kufru stoh papírů a rozhlíží se.

PRVNÍ LÁDA: Kam to můžeme dát?

LEOPOLD (*rozhlíží se*): Kam? No tak zatím třeba sem — *Leopold ukáže do levého předního rohu místnosti. První a Druhý Láda vyndávají postupně stohy papírů z obou kufrů a nosí je do popředí, kde je skládají na zem. Po chvíli se k nim přidá Leopold a po něm i Olda. Když je obsah obou kufrů odnošen na své místo, Druhý Láda oba vyprázdněné kufrů zavře a odnese k hlavním dveřím. Potom První a Druhý Láda usednou ke stolu. Leopold usedne na pohovku; Olda postává v pozadí. Delší rozpačitá pauza. Je toho hodně —*

DRUHÝ LÁDA: Pro vás bychom ukradli třeba celou papírnu —
LEOPOLD: Děkuji —

Rozpačitá pauza.

Nečekal jsem vás tak brzy —

PRVNÍ LÁDA: Jsme s Ládou zvyklí kout železo, dokud je žhavé —

LEOPOLD: Hezká vlastnost —

Rozpačitá pauza.

Nevím, jak vám to oplatím —

DRUHÝ LÁDA: Co byste oplácel? Říkali jsme vám přece, že vám fandíme — a nejen my —

PRVNÍ LÁDA: Pro moc lidí jste opora i naděje —

LEOPOLD: Děkuji —

Rozpačitá pauza.

Nečekal jsem vás tak brzy —

DRUHÝ LÁDA: Jsme s Ládou zvyklí kout železo, dokud je žhavé —

LEOPOLD: Hezká vlastnost —

Rozpačitá pauza.

Nevím, jak vám to oplatím —

PRVNÍ LÁDA: Co byste oplácel? Říkali jsme vám přece, že vám fandíme — a nejen my —

DRUHÝ LÁDA: Pro moc lidí jste opora i naděje —

Rozpačitá pauza.

LEOPOLD: Nevím, jak vám to oplatím —

DRUHÝ LÁDA: Co byste oplácel? Říkali jsme vám přece, že vám fandíme —

PRVNÍ LÁDA: A nejen my —

LEOPOLD: Pardon —

Leopold vstane, přistoupí ke dveřím na balkon, zavře je, pak se opět posadí na své místo.

Druhý Láda si sahá na kapsy. Leopold mu nabízí cigarety.

DRUHÝ LÁDA: Dnes mám — (*Druhý Láda najde konečně cigarety a zapálí si*) Poprosil bych vás ale o něco jiného —

LEOPOLD: Prosim —

DRUHÝ LÁĎA: Nebyla by jedna sklenička rumu?

LEOPOLD: Ano — jistě —

DRUHÝ LÁĎA: Abyste rozuměl: já sám jsem abstinent — ptám se tuhle kvůli Láďovi — ten totiž pije jak duha —

Leopold vstane a odejde do kuchyně, odkud se vzápětí vrátí se sklenkou. Naleje do ní rum ze své láhve a podá ji Prvnímu Láďovi.

PRVNÍ LÁĎA: Díky! A na zdraví!

První Láďa do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řihne. Leopold mu znovu naleje.

Díky! A na zdraví!

První Láďa do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řihne. Leopold mu znovu naleje.

Díky! A na zdraví!

První Láďa do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řihne. Ze svého pokoje přichází Zuzana v dlouhých plesových šatech a schází po schůdkách dolů.

LEOPOLD: Zuzano, podívej, kolik mi ti pánové přinesli papíru a různých zajímavých materiálů —

ZUZANA: Kam to dáš?

LEOPOLD: Nějak si s tím už poradím — máš hezké šaty — Zuzana pokyne Oldovi, který s ní odejde do kuchyně. Po celou následující scénu jsou oba vidět prosklenými dveřmi do kuchyně, jak vybíhají z tašky různé potraviny, ukládají je na jejich místo a přitom se o čemsi živě dohadují, možná se dokonce i hádají. Leopold si všimne, že První Láďa dopil svou sklenku, a znovu mu naleje.

PRVNÍ LÁĎA: Díky! A na zdraví!

První Láďa do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řihne. Leopold mu znovu naleje.

Díky! A na zdraví!

První Láďa do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řihne. Leopold mu znovu naleje.

Díky! A na zdraví!

První Láďa do sebe obrátí celý obsah sklenky a pak spokojeně řihne. Leopold mu znovu naleje. První Láďa bere sklenku, když se však chce už napít, vrátí sklenku na stůl.

Někdo musí mít rozum —

Krátká pauza.

DRUHÝ LÁĎA: Nezdříváme vás?

LEOPOLD: Ne —

PRVNÍ LÁĎA: Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem —

LEOPOLD: Nezdříváte mě. Pardon —

Leopold vstane, jde k místu, kde má ukryté léky, postaví se zády k místnosti, aby nebylo vidět, co dělá, vytáhne svou krabici, rychle si z ní vezme prášek, hodí si ho do úst a spolkne, krabici opět uloží a vrátí se na své místo. Pauza.

DRUHÝ LÁĎA: Už jste na to myslel?

LEOPOLD: Na co?

PRVNÍ LÁĎA: No jak jsme o tom včera mluvili — že by se mělo něco udělat —

LEOPOLD: Aha — aha — zatím jsem se k tomu ještě nedostal —

DRUHÝ LÁĎA: To je škoda. Víte, já jsem obyčejný člověk, prostě nula, ale do některých věcí vidím a mám na to svůj vlastní názor a ten mi nikdo nevezme. A myslím si, že by se skutečně dalo dost dělat — rozhodně víc, než kolik se zatím dělá —

PRVNÍ LÁĎA: Jen to chytnout za správný konec!

DRUHÝ LÁĎA: Kdo jiný by měl dát věci zas trochu do pohybu než vy?

Leopold začíná být poněkud nervózní, nenápadně pohledne na hodinky.

PRVNÍ LÁDA: Nezdržujeme vás?

LEOPOLD: Ne —

DRUHÝ LÁDA: Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem —

LEOPOLD: Nezdržujete mě. Pardon —

Leopold vstane a odejde do koupelny, dveře nechá otevřené. Za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody a Leopoldovo hekání. Zvuk vody ustane a Leopold se krátce nato vrátí a usedne.

PRVNÍ LÁDA: To, co jste napsal — i když tomu třeba docela nerozumíme —

DRUHÝ LÁDA: Jsme obyčejní lidé —

PRVNÍ LÁDA: A fakt, že za tím stojíte —

DRUHÝ LÁDA: Bez ohledu na následky —

PRVNÍ LÁDA: To přímo vyvolává naději, že uděláte i ten zbývající krok —

LEOPOLD: Jaký zbývající krok?

DRUHÝ LÁDA: Já se neumím moc vyjadřovat, ale řekl bych to tak: že prostě to, co píšete, proměňte tak nějak v něco, co by skutečně zabralo —

PRVNÍ LÁDA: Prostě že za tou svou filozofií uděláte ten správný puntík —

LEOPOLD: Potíž je v tom, že každý má o tom puntíku jinou představu —

DRUHÝ LÁDA: Formu už najdete sám —

PRVNÍ LÁDA: Kdo jiný by měl dát věci zas trochu do pohybu než vy?

DRUHÝ LÁDA: Řekl bych, že se to od vás přímo očekává —

LEOPOLD: Kdo to očekává?

PRVNÍ LÁDA: Všichni —

LEOPOLD: To je snad trochu přehnané, ne?

DRUHÝ LÁDA: Nezlobte se, ale vy si to asi neuvědomujete —

LEOPOLD: Co si neuvědomuji?

PRVNÍ LÁDA: Svou odpovědnost —

LEOPOLD: Za co?

DRUHÝ LÁDA: Za všechno —

Leopold je viditelně nervózní, pohlédne na hodinky.

PRVNÍ a DRUHÝ LÁDA: Nezdržujeme vás?

LEOPOLD: Ne —

PRVNÍ a DRUHÝ LÁDA: Skutečně ne? Když tak to klidně řekněte, a my vypadnem —

LEOPOLD: Nezdržujete mě. Pardon —

Leopold vstane a odejde do kuchyně, odkud se krátce nato vrátí s talířkem, na němž jsou dvě cibule a pět mandlí. Během další scény to sní.

DRUHÝ LÁDA: My o tom tuhle s Ládou trochu uvažovali —

PRVNÍ LÁDA: A máme takový nápad —

LEOPOLD: Jaký nápad?

DRUHÝ LÁDA: Zdá se nám být docela dobrý —

LEOPOLD: Jaký nápad?

PRVNÍ LÁDA: Podle nás by to mohl být přesně ten krok, který teď všichni od vás očekávají —

LEOPOLD: Jaký nápad?

DRUHÝ LÁDA: Že byste napsal takové prohlášení —

LEOPOLD: Jaké prohlášení?

PRVNÍ LÁDA: Prostě takové celkové prohlášení, v němž by byly všechny základní věci —

DRUHÝ LÁDA: Muselo by to být samozřejmě stručné a srozumitelné —

PRVNÍ LÁDA: Musel byste si s tím zkrátka pohrát —

DRUHÝ LÁDA: Papiřu na to máte teď dost —

Leopold podrážděně vstane, projde se místností, načez se obrátí k Prvnímu a Druhému Láďovi.

LEOPOLD: Nezlobte se, pánové, ale mně skutečně není jasné —

Z kuchyně přichází Zuzana a za ní Olda. Leopold na ně překvapeně pohlédne. K Zuzaně. Ty někam jdeš?

ZUZANA: Proč?

LEOPOLD: Myslel jsem, že bychom dnes mohli — když jsi dostala ten kvěťák — potřeboval bych se

trochu uklidnit — v klidu to všechno probrat — poradit se —

ZUZANA: Nežlob se, Leopoldo, ale mám lístky na ples — koupila jsem je už dávno —

LEOPOLD: Aha — aha —

ZUZANA: Je to letos můj první ples —

LEOPOLD: Chápu — chápu —

ZUZANA: Ostatně nevím, co bys chtěl vlastně projednávat — svůj názor jsem ti přece řekla —

LEOPOLD: Já vím — myslím jsem jenom — ale to je vlastně jedno —

ZUZANA: Tak ahoj —

OLDA: Ahoj, Leopoldo — a jdi brzy spát, ať se trochu vyspíš —

Zuzana a Olda odejdou hlavními dveřmi. Leopold za nimi rozpačitě hledí. Pauza.

PRVNÍ LÁDA: Co vám není jasné?

LEOPOLD (*obráť se*): Co prosím?

DRUHÝ LÁDA: Říkal jste, že vám není něco jasné —

LEOPOLD: Mně? Aha — ano — nezlobte se, pánové, ale mně skutečně není docela jasné —

PRVNÍ LÁDA: Co?

LEOPOLD: Co ode mne vlastně žádáte —

První Láda do sebe obrátí sklenku rumu, která stála dosud nalitá před ním, pak vstane; Druhý Láda rovněž vstane; oba přistoupí k Leopoldovi.

PRVNÍ LÁDA: Ale, pane doktore, zřejmě jste nám nerozuměl, my od vás přece nic neždáme —

DRUHÝ LÁDA: Dovolili jsme si, pane doktore, naznačit vám pouze svůj názor —

PRVNÍ LÁDA: Je to názor obyčejných lidí —

DRUHÝ LÁDA: Mnoha obyčejných lidí —

PRVNÍ LÁDA: Prostě jsme vám chtěli jen něco navrhnout —

DRUHÝ LÁDA: Mysleli jsme to dobře —

PRVNÍ LÁDA: Nemůžeme za to, že se neumíme tak přesně vyjadřovat —

DRUHÝ LÁDA: Nejsme filozofové —

PRVNÍ LÁDA: Domnívali jsme se jen, že by vás náš názor mohl zajímat —

DRUHÝ LÁDA: Právě jako názor obyčejných lidí —

LEOPOLD: Neříkám přece, že mé váš názor nezajímá —

PRVNÍ LÁDA: Tak proč nám dáváte najevo, že se vyjadřujeme zmateně?

LEOPOLD: Nic takového vám přece nedávám najevo —

DRUHÝ LÁDA: Říkal jste, že vám není jasné, co od vás žádáme —

LEOPOLD: Nevím už přesně, co jsem říkal —

PRVNÍ LÁDA: Ale my to víme —

Vtom se otevřou dveře do koupelny, stane v nich Olbram a obrátí se na Leopolda.

OLBRAM: Nerad bych byl tvrdý a jakkoli tě zranil, na druhé straně bych ale nebyl dobrý přítel a pramálo bych ti posloužil, kdybych ti něco skrýval nebo zamlčoval —

Vtom se otevřou dveře do kuchyně, stane v nich

Olda a obrátí se na Leopolda.

OLDA: Bylo ti úzko?

Vtom se otevřou dveře Zuzanina pokoje, stane v nich Zuzana a obrátí se na Leopolda.

ZUZANA: Že ses zase nějak zapletl?

OLBRAM: Neříkám ti to jen za sebe, přicházím tak trochu jménem všech —

OLDA: Možná by sis měl vzít nějaký prášek —

Vtom se otevřou dveře na balkon, stane v nich Lucy v župánku a obrátí se na Leopolda.

LUCY: Když jsi mě poprvé přemlouval, abych tu s tebou zůstala, mluvil jsi úplně jinak —

OLDA: Měl bys Lucy vyhledat, je nějaká špatná —

PRVNÍ LÁDA: Řekl bych, že se to od vás přímo očekává —

DRUHÝ LÁĎA: Formu už najdete sám —
ZUZANA: Co si chceš na tom, prosím tě, rozmýšlet? Tím jim přece jenom dáváš najevo, že tě nalomili — a o to víc budou teď na tebe tlačit!
OLBRAM: A jak to máš se Zuzanou?
LUCY: Nabažil ses mě a teď se mě chceš nějak šikovně zbavit!
OLDA: Podepsals jim něco?
PRVNÍ LÁĎA: Dovolili jsme si, pane doktore, naznačit vám pouze svůj názor —
DRUHÝ LÁĎA: Je to názor obyčejných lidí —
PRVNÍ LÁĎA: Mnoha obyčejných lidí —
OLDA: Bylo ti úzko?
LUCY: Nabažil ses mě, a teď se mě chceš nějak šikovně zbavit —
ZUZANA: Jsi bačkora!
OLBRAM: Je to názor obyčejných lidí —
OLDA: Podepsals jim něco?
PRVNÍ LÁĎA: Nabažil ses mě, a teď se mě chceš nějak šikovně zbavit —
DRUHÝ LÁĎA: Jsi bačkora!
LUCY: Je to názor obyčejných lidí —
ZUZANA: Bylo ti úzko?
OLBRAM: Nabažil ses mě, a teď se mě chceš nějak šikovně zbavit —
OLDA: Jsi bačkora!
ZUZANA: Je to názor obyčejných lidí —
DRUHÝ LÁĎA: Podepsals jim něco?
Sled těchto replik se postupně zrychloval; Leopold se stále zmateněji obracel z jednoho na druhého, teď náhle vykřikne.
LEOPOLD: Dost!

Okamžik je hrobové ticho, pak se ozve zvonek. Leopold se rozběhne ke koupelně; Olbram mu ustoupí z cesty; Leopold zmizí v koupelně a vzápětí je slyšet zvuk tekoucí vody. Všichni

přítomní tiše mizí ve dveřích, v nichž se objeví; První a Druhý Láďa mizí se svými kufry hlavními dveřmi. Všichni jsou pryč, všechny dveře kromě dveří do koupelny se zavřou. Je slyšet jen zvuk tekoucí vody, k němuž se přidává Leopoldovo hekání. Zvonek se ozve znovu. Opona padá, rozeznívá se hudba.

Konec pátého obrazu

Šestý obraz

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně nikdo není, dveře do koupelny jsou otevřené, za scénou je slyšet zvuk tekoucí vody a Leopoldovo hekání. Krátká pauza. Pak se ozve zvonek. Zvuk vody ustane a z koupelny vyběhne Leopold. Zřejmě se celý sprchoval: je mokrý a má na sobě pouze ručník ovinutý kolem pasu. Přeběhne k hlavním dveřím, podívá se špetýrkou ven, zarazí se, chvíli váhá, pak otevře. Vstoupí Markéta.

MARKÉTA: Dobrý večer —
LEOPOLD (zaraženě): Dobrý večer —
Krátká pauza.
MARKÉTA: Pan doktor Kopríva?
LEOPOLD: Ano —
Krátká pauza.
MARKÉTA: Promiňte, že vás vyrušuji —
LEOPOLD: Nevtrušujete mě —
MARKÉTA: Nezdřím vás dlouho —
LEOPOLD: Mám čas —
Krátká pauza.
MARKÉTA: Jmenuji se Markéta a studuji filozofii —

LEOPOLD: Na univerzitě, nebo soukromě?

MARKÉTA: Tak i tak —

LEOPOLD: Pojďte dál —

Markéta jde do středu místnosti, rozpacitě se rozhlíží; Leopold zavře hlavní dveře. Krátká pauza.

Posaďte se —

MARKÉTA: Děkuji —

Markéta usedne plaše na okraj pohovky.

LEOPOLD: Můžu vám nabídnout rum?

MARKÉTA: Ne — děkuji — nejsem na rum zvyklá —

LEOPOLD: Jedna sklenka vám neublíží —

Leopold nalezje rum do sklenky, která zbyla na stole.

MARKÉTA: Tak děkuji —

Markéta nepatrně upije a otrěse se.

LEOPOLD: Že to jde?

MARKÉTA: Ano —

Rozpacitá pauza.

Nachladíte se —

LEOPOLD: Ach ano, ovšem —

Leopold odejde kvapně do koupelny, za okamžik se vrátí v županu, pod nímž nic nemá. Usedne na pohovku vedle Markéty a usměje se na ni. Markéta se také usměje. Delší rozpacitá pauza.

MARKÉTA: Znáám vaše texty —

LEOPOLD: Opravdu? A které?

MARKÉTA: Fenomenologii odpovědnosti, Lásku a nicotu, Ontologii lidského já —

LEOPOLD: To jste všechno přečetla?

MARKÉTA: Několikrát —

LEOPOLD: To vás tedy obdivuji —

Pauza.

MARKÉTA: Slyšela jsem, že kvůli Ontologii lidského já máte nějaké potíže —

LEOPOLD: Mám jít za to tam —

MARKĚTA: Cože? Přimo tam? Jak to?
LEOPOLD: Paragraf 511 — intelektuální výtržnictví —
MARKĚTA: To je strašné!
LEOPOLD: Žijeme už v takovém světě —
MARKĚTA: Za tak krásné myšlenky!
LEOPOLD: Asi se někomu nezdají tak krásné —
MARKĚTA: A je to už jisté?
LEOPOLD: Mohl bych tomu uniknout, kdybych popřel,
že jsem to napsal —
MARKĚTA: To vám nabízejí?
LEOPOLD: Ano —
MARKĚTA: Jsou hnušní!
Pauza; Markěta se napije a otrěse se; Leopold jí pohoťově doleje.
Váš eseje mi daly mnoho —
LEOPOLD: Ano? To mě moc těší —
MARKĚTA: Vlastně jim vděčím za to, že jsem se začla za-
jímat o filozofii —
LEOPOLD: Vážně?
MARKĚTA: Otevřely mi tak nějak oči —
LEOPOLD: Přeháníte!
MARKĚTA: Skutečně —
LEOPOLD: Pijte, prosím —
*Markěta se napije a otrěse se; Leopold jí poho-
ťově doleje. Rozpačitá pauza.*
MARKĚTA: Píšete něco?
LEOPOLD: Snažím se —
MARKĚTA: A můžu vědět — promiňte, že jsem tak zvě-
davá — můžu vědět, o čem to bude?
LEOPOLD: Chtěl bych se zamyslet o lásce jako bytostné
dimenzi bytí —
MARKĚTA: Ten motiv jste už trochu natukl v druhé kapi-
tole Lásky a nicoty —
LEOPOLD: Správně —
Rozpačitá pauza.
MARKĚTA: Pane doktore —

LEOPOLD: Ano, Markěto?
MARKĚTA: Neodvážila bych se vás obtěžovat —
LEOPOLD: Vůbec mě neobtěžujete! Naopak: jsem rád,
že jsem vás poznal —
MARKĚTA: Kdybych nebyla přesvědčena, že jste jediný,
kdo mi může pomoci —
LEOPOLD: A copak vás potkalo?
MARKĚTA: Bude to znít hloupě —
LEOPOLD: Jen to klidně rekněte!
MARKĚTA: Když já se najednou tak stydím —
LEOPOLD: Proč, prosím vás?
*Markěta se napije a otrěse se; Leopold jí poho-
ťově doleje. Krátká pauza.*
MARKĚTA: Jak bych začala? Já prostě už nevím jak dál —
LEOPOLD: Ve studiu?
MARKĚTA: V životě —
LEOPOLD: V životě?
MARKĚTA: Všechno mě tak nějak podivně dusí — ty bez-
nadějně tváře v tramvaji — ta věčná sháňka
na ulicích — to lidské křivení v úřadech a všu-
de — celková pustota života — promiňte,
vím, že to je hloupé, vždyť mě vůbec nezná-
te — ale já skutečně nevěděla, za kým jiným
bych šla —
LEOPOLD: Vaše důvěra mě těší —
MARKĚTA: S rodiči si nerozumím — jsou to takoví malo-
měšťáci, co se pořád jen dívají na televizi —
chlapec nemám — spolužáci mi připadají
strašně povrchní —
LEOPOLD: Chápu vás —
MARKĚTA: Nezlobíte se?
LEOPOLD: Proč se pořád omlouváte? Což si může filozof
představit větší satisfakci, než když za ním
jeho čtenář přichází ve chvíli krize životního
smyslu?
MARKĚTA: Víím, že mou situaci za mne nevyřešíte —

LEOPOLD: Máte pravdu v tom směru, že smysl života není něčím, co lze tak či onak tematizovat nebo verbalizovat a pak předat na způsob nějaké informace — není to prostě nic předmětného, ale spíš jen jakýsi unikavý stav ducha — o to unikavější, čím hlubší je jeho potřeba —

MARKÉTA: Ano, ano, to je přesné —

LEOPOLD: Na druhé straně je ovšem fakt — jak jsem se ostatně pokusil dokázat už v Ontologii lidského já — že existuje určitý neverbální prostor interexistenciálního, v němž — a jedině v němž — se lze skrze prožitek přítomnosti druhého dotýkat čehosi, co —

MARKÉTA: Promiňte, ale přesně tato pasáž — je to ve čtvrté kapitole — rozhodla nakonec o tom, že jsem teď zde!

LEOPOLD: No vidíte! Abych ve vás ale nevyvolával zase nepřiměřené naděje: že tuto věc reflektuji, znamená ještě automaticky, že jsem sám schopen onen prostor vytvořit!

MARKÉTA: Vždyť už ho dávno vytváříte — tím, že se se mnou vůbec bavíte — že mě chápete — promiňte, už asi mluvím trochu z cesty —

LEOPOLD: Ale vůbec ne! Klidně se ještě napijte — *Markéta se napije a otrěse se; Leopold jí potovně dolévá.*

Něco vám povím, Markéto, upřímnost za upřímnost: chápu-li vás, pak ovšem hlavně proto, že jsem v podobné situaci jako vy, ba možná ještě v horší —

MARKÉTA: Vy? Tomu nevěřím! Tolik toho přece víte — tolik jste toho už vykonal — jste tak moudrý —

LEOPOLD: To nic nezaručuje —

MARKÉTA: Já jsem jen hloupá holka, vy ale —

LEOPOLD: Nejste hloupá —

MARKÉTA: Jsem, vím to —

LEOPOLD: Jste chytrá, Markéto — a navíc krásná —

MARKÉTA: Já? Prosim vás —

LEOPOLD: Budu k vám otevřený, Markéto: jsem na tom velmi špatně —

MARKÉTA: Víím, že máte těžký život, působíte však velmi vyrovnaně —

LEOPOLD: To je bohužel jen zdání. Ve skutečnosti mám už delší dobu pocit, jako by se ve mně cosi hroutilo — jako by se ve mně lámala nějaká osa, která mě držela pohromadě — půda se mi boří pod nohama — chybí mi prostě nějaký pevný bod, z něhož by všechno ve mně rostlo a se rozvíjelo — ze sebevědomého subjektu svého života se stávám jen jeho pasivním objektem — někdy se mi zdá, že už vlastně nedělám nic jiného, než bezmocně naslouchám, jak plyne čas. Tentam je můj někdejší nadhled — můj humor — má píle a výdrž — britkost mých formulací —

MARKÉTA: Vždyť se vyjadřujete tak krásně!

LEOPOLD: To si můžete myslet jen proto, že jste mě neznala dřív! Kdepak, už je pryč má ironie i sebeironie, má schopnost se nadchnout, citově se investovat, něčemu se oddat a třeba i obětovat! Možná vám, Markéto, připravím zklamání, ale já zdaleka už nejsem ten, za kterého mě zřejmě máte! Jsem v podstatě unavený, vyprahlý, zlomený člověk —

MARKÉTA: Tak nesmíte mluvit, pane doktore! Jste příliš přisný sám na sebe! Ostatně i kdyby to všechno byla pravda, už sám fakt, že svůj stav reflektujete, naznačuje, že nejste zdaleka ještě ztracen!

LEOPOLD: Jste hodná, Markéto! A neříkejte mi, prosím, pane doktore, zní to tak oficiálně! Proč nepijete?

Markéta se napije a otrěse se; Leopold ji pohotově doleje. Krátká pauza.

MARKÉTA: Tolik lidí si vás váží! Což to samo není pro vás velkou posilou?

LEOPOLD: Naopak! Častokrát si říkám, jak to bylo krásné, když jsem nikoho nezajímá — nikdo ode mne nic neočekával a k ničemu mě nenabádal — já prolézal antikvariáty a hledal chytré knížky — v klidu si studoval moderní filozofy — dělal si z nich po nocích výpisky — procházel se po městských parcích a přemýšlel o jejich myšlenkách —

MARKÉTA: Dík tomu všemu jste ale přece tím, čím dnes jste!

LEOPOLD: To je sice pravda, pravda ale také je, že jsem si vzal zřejmě větší břímě, než jak jsem schopn unést —

MARKÉTA: Věřím, Leopolde, že se z toho dostanete!

LEOPOLD: Cítím, že jediným východiskem by pro mě bylo přijmout svůj pobyt tam — kdesi daleko od všech mých blízkých — s pokornou důvěrou ve vyšší vůli, která mi prostřednictvím té zkoušky dává příležitost odčinit všechny mé viny — od vlačnosti až po pýchu — a jako bezejmenný šroubek jakéhosi gigantického soustrojí proměnit můj úděl v očistnou lázeň, která jediná — pokud se mi podaří svůj pohár důstojně vypít až do dna — mi může jednou vrátit — snad — cosi z mé ztracené lidské integrity — obnovit ve mně naději — citově mě rekonstruovat — otevřít přede mnou dveře nového života —

MARKÉTA (*zvolá*): Leopolde!

LEOPOLD: Ano?

MARKÉTA (*vzrušeně*): Vždyť ten trest je hluboce nespravedlivý, a pakliže se mu pokoušíte — jakkoli

ušlechtilé to myslíte — vdechnout nějaký očistný smysl, vlastně ho tím bezděky stvrzujete, a tím před ním nepřímo kapitulujete! Ale nejen to: vždyť vy konstrukci tohoto jeho domnělého smyslu sám sobě zakrýváte, že se k němu upínáte jako k jakémusi úniku z vlastního života a jeho dilemat! Jenomže co si nevyřešíte sám v sobě, ať už tady nebo tam, to za vás nevyřeší žádný trest, i kdybyste si ho odpykával sebedál. Copak nechápete, že jste nic neudělal, a nemáte proto co odčínovat? Jste přece nevinní!

LEOPOLD: Ach, Markéto — proč jsem vás nepoznal dřív? *Leopold uchopí Markétiny ruce a políbí je. Markéta je v rozpacích; Leopold drží její ruce; ona hledí do země. Dlouhá pauza.*

MARKÉTA (*tiše*): Leopolde —

LEOPOLD: Ano?

MARKÉTA: Milujete někoho?

LEOPOLD: Ach, milé dítě, vždyť já vůbec nevím, jestli jsem schopen lásky —

MARKÉTA: Neříkejte, že jste nikdy k žádnému ženě nic necítil —

LEOPOLD: S některou jsem byl nervóznější a s některou méně —

MARKÉTA: Potřebujete lásku! Omamující — bláznivou — skutečnou lásku! Což jste sám nenapsal už ve Fenomenologii odpovědnosti, že kdo nemluje, ten není? Jedině láska vám dá sílu snášet váš osud!

LEOPOLD: To se vám řekne, Markéto! Ale kde ji najít? *Markéta se rychle napije, otrěse se a tiše vyhrkne.*

MARKÉTA: Já vám ji dám!

LEOPOLD: Cože? Vy?

MARKÉTA (vzrušeně): Ano! Právě jste totiž vrátil mému životu smysl: bude v tom, vrátit smysl vašemu životu a zachránit vás!
Leopold pohládí Markétu po vlasech.

LEOPOLD: Jste báječná, Markéto! Ale já nemůžu připustit, abyste si ničila život s tak nanicovatým člověkem!

MARKÉTA: Vždyť já tím svůj život naopak naplním!

LEOPOLD: Nehleď k tomu, že jsem starý —

MARKÉTA: To je hloupost! Už jsem se rozhodla —

LEOPOLD: Tušit, co tím způsobím, nikdy bych vám byl o svém stavu nevyprávěl —

MARKÉTA: Bylo dobře, že jste mi to řekl! Vrátil vám sílu — odvahu — sebevědomí — radost — chuť do života! Vzkřísím vaše ochablé srdce! Víím, že jste schopen lásky! Jinak byste nemohl napsat to, co jste napsal! Vrátil vám život, a tím i filozofii!
Leopold uchopí Markétu za paže, chvíli ji zblízka hledí do očí, pak ji začne rychle líbat po celém obličejí i na krk.

Ach — Leopold — ach — miluji tě — vždycky jsem tě milovala — milovala jsem tě v tvých myšlenkách a slovech — už dávno jsi ve mně probudil lásku — aniž jsi to věděl — aniž to já věděla — a já ji teď probudím v tobě!
Vtom se ozve zvonek. Leopold okamžitě vyskočí.

LEOPOLD (tiše): Rychle — na balkon!

MARKÉTA (tiše): Proč?

LEOPOLD (tiše): Odvleklí by tě!
Leopold uchopí Markétu za ruku, přeběhne sni ke dveřím na balkon, otevře je, Markétu vystrčí ven, dveře zavře a přeběhne do koupelny, dveře nechá otevřené. Pauza. Znovu se ozve zvonek. Pauza. Pak vyjde z koupelny vážným krokem Leopold v obleku a ve svrchníku, v ruce nese

malý vojenský kufřík. Dojde k hlavními dveřím a slavnostně je otevře. Vstoupí První a Druhý chlapík. Leopold za nimi zavře.

PRVNÍ CHLAPÍK: Dneska sám?

LEOPOLD (vázně): Pánové, konejte svou povinnost! Jsem připraven!

DRUHÝ CHLAPÍK: Co tak zhurta? Nemusí přece dojít hned k nejhoršímu —
První chlapík přistoupí ke dveřím na balkon, otevře je a řekne.

PRVNÍ CHLAPÍK: Tak pojd, maličká —
Markéta vejde zvolna do místnosti.

LEOPOLD: Opovažte se jí něco udělat! Jestli ji odvléčete, tak —

DRUHÝ CHLAPÍK: Tak co?

LEOPOLD: Tak — tak —

PRVNÍ CHLAPÍK: Nebojte se, nikam nemusí! Dnes by to ani nestálo za to —

LEOPOLD: V tom s vámi souhlasím. Můžeme jít. Jak jste zřejmě pochopili, ten papír vám nepodepíšu. Radši zemřu, než bych se vzdal sám sebe! Má lidská totožnost je to jediné, co mám!

DRUHÝ CHLAPÍK: Ale pane doktore, nač ty silácké řeči! Nikam nepůjdete —

LEOPOLD: Jak to? Řekl jsem přece jasně, že nic nepodepíšu! Jsem nevinen!

PRVNÍ CHLAPÍK: Však taky nic podepisovat nemusíte! Máte odklad na neurčito —

DRUHÝ CHLAPÍK: A bez podpisu!

LEOPOLD: Cože? Odklad?

PRVNÍ CHLAPÍK: Slyšíte dobře: odklad!

LEOPOLD: Takže ani podpis — ani tam —

DRUHÝ CHLAPÍK: Zatím, prosím pěkně, zatím —

LEOPOLD: Nechápu, co to znamená — proč už nechcete ten podpis?

PRVNÍ CHLAPÍK: Nač takové formality? I bez toho je přece dnes už zřejmé, že to rozhodnutí bylo ve vašem případě pravděpodobně zmatečné —

LEOPOLD: Chcete tím snad říct, že já už nejsem já?

DRUHÝ CHLAPÍK: To jste řekl vy!

Krátká pauza; Leopold hledí vytržetě na Prvního a Druhého chlapíka, pak vykřikne.

LEOPOLD: Nechci žádný odklad! Chci tam! Leopold náhle klesne před Prvním a Druhým chlapíkem na kolena a začne vzlykat.

Prosím vás — odvedte mě — prosím snažně — já už takhle žít nemůžu —

PRVNÍ CHLAPÍK: Zřejmě budete muset —

MARKÉTA (zvolá): Leopold, vstaň! Přece je nebudeš prosit!

LEOPOLD (*křikne na Markétu*): Dej mi pokoj! Dejte mi všichni pokoj!

Leopold se zhroutí na zem a buší pěstmi do podlahy. Opona padá, hudba se rozeznává.

Konec šestého obrazu

Sedmý obraz

Hudba doznívá a zároveň se pomalu otvírá opona. Na scéně je pouze Leopold: sedí na pohovce a upřeně hledí na hlavní dveře. Po delší chvíli vstane, přistoupí ke dveřím a dívá se špehyrkou ven. Pak přiloží ucho ke dveřím a soustředěně naslouchá. Zvolna se rozsvěcí světlo v hledišti a rozeznívá se hudba. Leopold se zvolna napřímí, jde k rampě a klaní se. Všechny dveřmi na scéně vstupují současně další postavy hry, obklopují Leopolda a rovněž se uklánějí. Opona padá.

Konec sedmého obrazu

Konec hry